

Bruxelles, den 14.10.2019
COM(2019) 455 final

**RAPPORT FRA KOMMISSIONEN TIL EUROPA-PARLAMENTET, RÅDET, DET
EUROPÆISKE ØKONOMISKE OG SOCIALE UDVALG OG REGIONSUDVALGET**

om gennemførelse af frihandelsaftaler

1. januar 2018 – 31. december 2018

{SWD(2019) 370 final}

Indholdsfortegnelse

1.	INDLEDNING	4
2.	OVERSIGT OVER DE VIGTIGSTE RESULTATER	6
2.1	Generelt overblik	6
2.2	Opnåede fremskridt og væsentligste åbne spørgsmål	8
3.	NY GENERATION AF FRIHANDELSAFTALER	9
3.1	Handelsaftale mellem EU og Sydkorea	9
3.2	EU's handelsaftaler med Colombia, Ecuador og Peru	10
3.3	Associeringsaftalen mellem EU og Mellemamerika	12
3.4	Den samlede økonomi- og handelsaftale (CETA) mellem EU og Canada	13
4.	VIDTGÅENDE OG BREDE FRIHANDELSOMRÅDER (DCFTA'ER)	16
4.1	Georgien	16
4.2	Moldova	16
4.3	Ukraine	16
5.	FØRSTE GENERATION AF FRIHANDELSAFTALER	17
5.1	Schweiz	17
5.2	Norge	18
5.3	Middelhavslandene og landene i Mellemøsten	18
5.4	Mexico	19
5.5	Chile	20
5.6	Toldunionen med Tyrkiet	21
5.7	Stabiliserings- og associeringsaftaler med landene på Vestbalkan	21
6.	ØKONOMISKE PARTNERSKABSAFTALER (ØPA'ER) MED LANDE I AFRIKA, VESTINDIEN OG STILLEHAVET	22
6.1	Økonomisk partnerskabsaftale med Southern African Development Community (SADC)	22
6.2	Foreløbig økonomisk partnerskabsaftale med det østlige og sydlige Afrika (ESA)	23
6.3	Foreløbig økonomisk partnerskabsaftale med Elfenbenskysten	24
6.4	Foreløbig økonomisk partnerskabsaftale (ØPA) med Ghana	24
6.5	Økonomisk partnerskabsaftale (ØPA) med Centralafrika (Cameroun)	25
6.6	Økonomisk partnerskabsaftale med Det Caribiske Forum af AVS-Stater (Cariforum)	25
6.7	Økonomisk partnerskabsaftale (ØPA) med Stillehavslandene	26
7.	HANDEL OG BÆREDYGTIG UDVIKLING: OPDATERING OM DE SENESTE AKTIVITETER	26
8.	HANDEL MED LANDBRUGSFØDEVARER UNDER EU'S HANDELSAFTALER: OPDATERING OM DEN SENESTE UDVIKLING	29
9.	IGANGVÆRENDE ARBEJDE PÅ SPECIFIKKE OMRÅDER	32
9.1	Små og mellemstore virksomheder (SMV)	32
9.2	Tjenesteydelser	34
9.3	Den økonomiske partnerskabsaftale mellem EU og Japan – forberedende arbejde	35
9.4	Forbedring af anvendelsen af EU's handelsaftaler	36
10.	RETSHÅNDHÆVELSE	37
10.1	Tvistbilæggelse med Sydkorea	37
10.2	Tvistbilæggelse med Ukraine	38
10.3	Tvistbilæggelse med Toldunionen for Det Sydlige Afrika	38
11.	KONKLUSIONER	38
BILAG 1: PRÆFERENCEUDNYTTTELSESGRAD FOR EU'S IMPORT		40
BILAG 2: PRÆFERENCEUDNYTTTELSESGRAD FOR EU'S EKSPORT		41

OVERSIGT OVER AFTALER, SOM ER OMFATTET AF DENNE RAPPORT

<u>"Ny generation" af præferencehandelsaftaler</u>	
Partner	Anvendt siden
Frihandelsaftale mellem EU og Sydkorea	1. juli 2011
Handelsaftale mellem EU, Colombia, Peru og Ecuador	1. marts 2013 for Peru, 1. august 2013 for Colombia, 1. januar 2017 for Ecuador
Associeringsaftale mellem EU og Mellemamerika	1. august 2013: Handelssøjlen anvendes for Honduras, Nicaragua og Panama. 1. oktober 2013: Costa Rica og El Salvador. 1. december 2013: Guatemala
Den samlede økonomi- og handelsaftale (CETA) mellem EU og Canada	21. september 2017
<u>Vidtgående og brede frihandelsområder (DCFTA'er)</u>	
EU-Georgien	1. september 2014, trådt i kraft den 1. juli 2016
EU-Moldova	1. september 2014, trådt i kraft den 1. juli 2016
EU-Ukraine	1. januar 2016, trådt i kraft den 1. september 2017
<u>"Første generation" af præferencehandelsaftaler</u>	
Partner	Anvendt siden
Toldunion mellem EU og Tyrkiet	Associeringsaftale undertegnet i 1963, sidste fase i toldunionen trådt i kraft den 1. januar 1996
EU-Schweiz	1972
EU-Norge	1. juli 1973
EU-Israel	1. januar 1996
EU-Jordan	1. maj 2002
EU-Palæstina ¹	1. juli 1997
EU-Tunesien	1. marts 1998
EU-Marokko	18. marts 2000
EU-Libanon	1. marts 2003
EU-Egypten	21. december 2003
EU-Algeriet	1. september 2005
Global aftale mellem EU og Mexico	Anvendt på varer siden den 1. juli 2000, anvendt på tjenesteydelser siden den 1. marts 2001
Associeringsaftale mellem EU og Chile	1. februar 2003
SAA EU-Nordmakedonien ²	Interimsaftale om handel 1. juni 2001
SAA mellem EU og Albanien	Interimsaftale om handel 1. december

¹ Denne betegnelse må ikke udlægges som en anerkendelse af en palæstinensisk stat og berører ikke de enkelte medlemsstaters holdninger til dette spørgsmål.

² Stabiliserings- og associeringsaftale.

	2006
SAA mellem EU og Montenegro	Interimsaftale om handel 1. januar 2008
SAA mellem EU og Serbien	Interimsaftale om handel for Serbien: 1. februar 2009, for EU: 8. december 2009
SAA mellem EU og Bosnien-Hercegovina	Interimsaftale om handel 1. juli 2008
SAA mellem EU og Kosovo ³	1. april 2016
Økonomiske partnerskabsaftaler med stater i Afrika, Vestindien og Stillehavet	
EU-Southern African Development Community (SADC)	10. oktober 2016 for Botswana, Eswatini, Lesotho, Namibia og Sydafrika, 4. februar 2018 for Mozambique
EU-staterne i det østlige og sydlige Afrika (foreløbig)	14. maj 2012 for Madagaskar, Mauritius, Seychellerne og Zimbabwe ⁴
EU-Elfenbenskysten (foreløbig)	3. september 2016
EU-Ghana (foreløbig)	15. december 2016
EU-Centralafrika (Cameroun)	4. august 2014 for Cameroun
EU-Cariforum	29. december 2008 for Antigua og Barbuda, Belize, Bahamas, Barbados, Dominica, Den Dominikanske Republik, Grenada, Guyana, Jamaica, Saint Kitts og Nevis, Saint Lucia, Saint Vincent og Grenadinerne, Surinam samt Trinidad og Tobago
EU-Stillehavslændene (foreløbig)	20. december 2009 for Papua Ny Guinea, 28. juli 2014 for Fiji ⁵

³ Denne betegnelse indebærer ingen stillingtagen til Kosovos status, og den er i overensstemmelse med UNSCR 1244/1999 og ICJ's udtalelse om Kosovos uafhængighedserklæring.

⁴ Aftalen anvendt for Comorerne siden den 7. februar 2019.

⁵ Aftalen også anvendt for Samoa siden den 31. december 2018.

1. INDLEDNING

I sin meddelelse fra 2015 "[Handel for alle](#)"⁶ forpligtede Kommissionen sig til at rapportere årligt om gennemførelsen af EU's vigtigste handelsaftaler. Dette er den tredje rapport⁷.

Den europæiske handelspolitik har udviklet sig betydeligt siden 2015, og EU har indgået og er begyndt at anvende nye handelsaftaler med Ecuador, Canada, Japan, den økonomiske partnerskabsaftale (ØPA) med Southern African Development Community (SADC), de foreløbige ØPA'er med Ghana og Elfenbenskysten og det vidtgående og brede frihandelsområde (DCFTA) med Ukraine. Ratificeringen af de indgåede handelsaftaler med Singapore (2012) og Vietnam (december 2015) er endnu ikke afsluttet. I 2018 var 31 % af EU's varehandel med resten af verden omfattet af præferencehandelsaftaler. Dette tal stiger til 39 %, når aftalen med Japan, som trådte i kraft den 1. februar 2019, og aftalen med Singapore og Vietnam, der blev undertegnet henholdsvis den 19. oktober 2018 og den 30. juni 2019, medtages. Hvis den politiske aftale mellem EU og Mercosur af 28. juni 2019 medtages, vil tallet stige til 41 %.

Handelsaftaler er i dag også baseret på principperne om bedre regulering og er navnlig underlagt regelmæssige efterfølgende evalueringer. Siden 2015 er der gennemført tre evalueringer af EU's handelsaftaler med Mexico, Chile og Sydkorea. Der er iværksat efterfølgende evalueringer af aftalerne med Cariforum⁸ og seks Middelhavslande⁹, og de vil snart blive iværksat for aftalen mellem EU og Colombia, Ecuador og Peru og aftalen mellem EU og Mellemamerika.

Denne rapport indeholder en ajourføring af gennemførelsen af 35 vigtige handelsaftaler med 62 partnere, herunder den første fulde årsrapport om den samlede økonomi- og handelsaftale mellem EU og Canada (CETA). Der redegøres desuden for det arbejde, der blev udført, inden den økonomiske partnerskabsaftale mellem EU og Japan trådte i kraft.

Ifølge undersøgelsen "[EU Exports to the World: Effects on Employment](#)"¹⁰ afhænger 36 mio. job i EU af eksport til lande uden for EU, hvoraf 13,7 mio. er besat af kvinder. Mellem 2000 og 2017 steg antallet af job i EU, der understøttes af eksport til resten af verden, med 66 %, hvilket svarer til 14,3 mio. flere job, der understøttes af eksport. Andelen af den samlede beskæftigelse i EU, der understøttes af salg af varer og tjenesteydelser til resten af verden, steg fra 10,1 % i 2000 til 15,3 % i 2017. Eksportrelaterede job er i gennemsnit 12 % bedre betalt end job i resten af økonomien. Europæiske arbejdstagere fra alle medlemsstater drager fordel af EU's eksport. Disse yderligere job skabes af virksomheder, der er direkte involveret i eksport af varer og tjenesteydelser, og af EU-virksomheder, der leverer varer og tjenesteydelser til eksportvirksomheder.

Ligesom i tidligere rapporter er aftalerne opdelt i fire kategorier efter deres indhold og mål.

Den "**nye generation af aftaler**" såsom aftalerne med Sydkorea eller Canada omfatter både forpligtelser vedrørende liberalisering af handelen med varer og forpligtelser vedrørende tjenesteydelser og investeringer, offentlige indkøb, konkurrence og subsidier og

⁶ http://trade.ec.europa.eu/doclib/docs/2015/october/tradoc_153846.pdf.

⁷ Den første rapport blev offentliggjort [den 9. november 2017](#), den anden [den 31. oktober 2018](#).

⁸ Antigua og Barbuda, Belize, Bahamas, Barbados, Dominica, Den Dominikanske Republik, Grenada, Guyana, Jamaica, Saint Kitts og Nevis, Saint Lucia, Saint Vincent og Grenadinerne, Surinam samt Trinidad og Tobago.

⁹ Algeriet, Egypten, Jordan, Libanon, Marokko og Tunesien.

¹⁰ http://trade.ec.europa.eu/doclib/docs/2018/november/tradoc_157516.pdf.

reguleringsaspekter. Disse aftaler har til formål at udvikle stærkere regel- og værdibaserede handelsordninger med de berørte handelspartnere og omfatter særlige bestemmelser om handel og bæredygtig udvikling. De nyeste aftaler også har specifikke bestemmelser til at tackle udfordringer i moderne økonomier og samfund, f.eks. den økonomiske partnerskabsaftale med Japan, som omfatter et kapitel om små og mellemstore virksomheder og særlige bestemmelser om informations- og telekommunikationstjenester og e-handel.

Den "**første generation af handelsaftaler**" er primært blevet indgået før 2006 og har ofte fokus på toldliberalisering. "**Vidtgående og brede frihandelsområder**" (DCFTA'er) har til formål at uddybe de økonomiske forbindelser mellem de respektive nabolande og EU med fokus på at tilnærme deres lovgivning til EU's lovgivning, navnlig på handelsrelaterede områder. EU har DCFTA'er med Georgien, Moldova og Ukraine og forhandler i øjeblikket om en aftale med Tunesien. "**Stabiliserings- og associeringsaftaler**" med seks partnere på Vestbalkan¹¹, der er indgået mellem 2001 og 2016, har til formål at støtte regional integration og stabilitet i regionen og dens økonomiske integration i EU-markedet.

"**Økonomiske partnerskabsaftaler**" (ØPA'er) med stater og regioner i Afrika, Vestindien og Stillehavet (AVS) har et udtrykkeligt udviklingsmål. Det er asymmetriske handelsaftaler, hvor AVS-staterne liberaliserer omkring 80 % af handelen over en 15- til 20-årig periode, mens EU giver told- og kvotefri adgang fra dag ét. I øjeblikket dækker de fleste af disse aftaler handel med varer og udviklingssamarbejde. ØPA'en med Vestindien omfatter også bestemmelser om tjenesteydelser, investeringer og andre handelsrelaterede emner. Under ØPA'erne yder EU en betydelig handelsrelateret bistand til at støtte partnerlandene i gennemførelsen af aftalerne, styrke eksportkonkurrenceevnen og opbygge økonomisk infrastruktur¹².

Denne rapport suppleres af et omfattende arbejdsdokument med detaljerede faktablade for de enkelte aftaler, herunder statistikker, beskrivelser af centrale udviklingsaspekter på det handelsmæssige område og rapporter om udvalgenes arbejde. Med denne rapport og det ledsagende arbejdsdokument fra Kommissionens tjenestegrene opfylder Kommissionen sine forpligtelser til at rapportere om gennemførelsen af mekanismen til modvirkning af omgåelse for Sydkorea, Georgien og Moldova og om stabiliseringsmekanismen for bananer for Mellemamerika og Colombia, Ecuador og Peru.

¹¹ Albanien, Bosnien-Hercegovina, Kosovo, Montenegro, Nordmakedonien og Serbien.

¹² yderligere oplysninger om individuelle aftaler findes i det ledsagende arbejdsdokument.

Statistik

De handelsstatistikker¹³, der anvendes i denne rapport, og det vedlagte arbejdsdokument fra Kommissionens tjenestegrene om handels- og investeringsstrømmenes udvikling er baseret på de Eurostat-data, der var til rådighed pr. 30. marts 2019, medmindre andet er angivet. De nyeste tilgængelige årlige data for handel med varer er fra 2018 og for tjenesteydelser og investeringer fra 2017, medmindre andet er angivet.

Statistikkerne om præferenceudnyttelsesgrad er baseret på administrative data indsamlet af importlandet. Præferenceudnyttelsesgraden afspejler den andel af importen eller eksporten, der falder ind under en toldpræference, i forhold til den samlede import eller eksport, der var *berettiget* til præferencetold, pr. partnerland, dvs. den import eller eksport, som var præferenceberettiget, divideret med den import eller eksport, der rent faktisk fandt sted under præferenceordningen. Der er tale om præferenceberettiget import, hvis den anvendte præferencetoldsats er lavere end den anvendte mestbegunstigelsesats. Derfor er toldfri handel i forbindelse med mestbegunstigelsesbehandling ikke medtaget i beregningerne.

Præferenceudnyttelsesgraden for import til EU fra partnerlande er baseret på tal fra Eurostat. Eurostat sammenholder toldsats og handelsstrømme for at opbygge et datasæt, hvorfra Kommissionen kan trække oplysninger ud om den behandling, et produkt er berettiget til, og det omfang, i hvilket denne præferencebehandling anvendes. Det opnåede datasæt er harmoniseret og konsekvent¹⁴ og gør det muligt at foretage sammenligninger mellem partnerlande og fra år til år.

Til gengæld anvender Kommissionen administrative data indsamlet af det pågældende importland til at beregne præferenceudnyttelsesgraden for eksport fra EU til partnerlande. Disse statistikker er ikke harmoniseret. Derfor bør direkte sammenligninger mellem partnerlande eller med EU-import ses som vejledende. Præferenceudnyttelsesgraden for eksport fra EU oplyses kun i denne rapport, når der har været tilstrækkeligt pålidelige data til rådighed.

2. OVERSIGT OVER DE VIGTIGSTE RESULTATER

2.1 Generelt overblik

I 2018 voksede handelen med varer¹⁵ langsommere end i 2017, hvilket afspejlede den vanskelige situation på globalt plan. EU's handel med resten af verden voksede således med 5 % (et fald fra 8 %), mens EU's samlede handel under præferenceaftaler steg med 3 % (et fald fra 7 %). EU's eksport til præferencehandelspartnere voksede med 2 % i 2018, noget langsommere end EU's eksport til resten af verden, som voksede med 4 % i samme periode. Importen fra præferencehandelspartnere voksede med 4,6 % i forhold til 6,6 % for EU's samlede import.

¹³ De generelle statistikker over handelen med varer og tjenesteydelser og over udenlandske direkte investeringer for de enkelte partnerlande findes i det ledsagende arbejdsdokument fra Kommissionens tjenestegrene.

¹⁴ Der er dog stadig en vis fejlmargen, da dataene ikke fanger visse ændringer i importens præferencestatus, f.eks. i forbindelse med importørers krav om præferencetold, efter at varerne er blevet fortoldet, og toldmyndighedernes kontrol og efterfølgende afvisning af præferencetold, efter at varerne er blevet frigivet.

¹⁵ Alle efterfølgende statistikker vedrører kun varehandel, medmindre andet er angivet.

I 2018 var 33 % af EU's eksport og 29 % af EU's import omfattet af præferencehandelsaftaler. Disse aftaler fortsatte med at skabe et solidt handelsoverskud på 84,6 mia. EUR, hvorimod EU's handel med resten af verden mandede ud i et mindre handelsunderskud på 24,6 mia. EUR for første gang siden 2014.

Som i 2017 var EU's største præferencehandelspartner Schweiz, idet 24 % af EU's præferenceeksport gik til Schweiz, efterfulgt af Tyrkiet (12 %) og Norge (8 %).

EU's eksport af ikke-landbrugsprodukter inden for rammerne af præferencehandelsaftaler efter sektor og kategori steg med 1,9 % i 2018. Maskiner og transportudstyr var fortsat de største eksportsektorer efter værdi (stagnerende), efterfulgt af kemikalier, der tegnede sig for en stigning på 2,5 %. EU's eksport af landbrugsfødevarer steg med 2,2 %, og de største eksportsektorer var drikkevarer, tilberedte næringsmidler og tilberedte varer af korn.

EU's import af ikke-landbrugsprodukter inden for rammerne af præferencehandelsaftaler steg med 5,2 %. Mineralske produkter og maskiner og apparater var de vigtigste importvarer. Importen af landbrugsfødevarer faldt med 0,5 %. De vigtigste importvarer var planteprodukter.

De europæiske virksomheder udnyttede EU's handelsaftaler godt i rapporteringsperioden. Præferenceudnyttelsesgraden var fortsat stor for EU's eksport til Schweiz og Tyrkiet og steg for Sydkorea. Præferenceudnyttelsesgraden blev også forbedret for Colombia, Ecuador, Egypten og Jordan. I 2018 var præferenceudnyttelsesgraden for EU's eksport til Canada 37 %, en stigning fra 30 % efter de første ni måneder af den midlertidige anvendelse. Den samlede præferenceudnyttelsesgrad for 2018 forventes at stige fremover, da der i henhold til CETA kan gøres krav på præferencetoldbehandling med tilbagevirkende kraft (i en periode på op til tre år). Udnyttelsesgraden kan navnlig øges fremover ved at forbedre præferenceudnyttelsen for EU's eksport af biler og reservedele, hvor toldafviklingen er ved at blive gradvist indfasat. For dette segment, som tegner sig for 41 % af EU's præferenceberettigede eksport, var præferenceudnyttelsesgraden kun 10 % i 2018. Uden biler og reservedele ville den gennemsnitlige præferenceudnyttelsesgrad for EU's eksport til Canada være ca. 55 %.

EU's handelspartnere gjorde fortsat god brug af præferenceordningen i 2018 med en gennemsnitlig udnyttelsesgrad på 87 %. Oplysninger om præferenceudnyttelse for EU's import findes i bilag 1, og oplysninger om præferenceudnyttelsen for EU's eksport findes i bilag 2.

Præferenceudnyttelsesgraden er et middel til at vurdere, i hvor høj grad virksomhederne på begge sider har anvendt toldpræferencer i rapporteringsperioden (se boks på s. 6). Selv om præferenceudnyttelsesgraden for EU's eksport fortsat er et ufuldstændigt grundlag til at vurdere, hvordan handelsaftaler fungerer, giver den et fingerpeg om, i hvilket omfang eksportører fra EU og partnerlandene anvender EU's handelsaftaler. Det skal bemærkes, at ændringer i præferenceudnyttelsesgraden kan have forskellige årsager, f.eks. en sænkning af præferencemargenen eller ændringer af markedsforhold, nye markedsoperatører osv., som ikke alle er knyttet til gennemførelsen af den pågældende handelsaftale.

2.2 Opnåede fremskridt og væsentligste åbne spørgsmål

Der er en opdatering om fremskridt inden for sundheds- og plantesundhedsforanstaltninger og geografiske betegnelser¹⁶ i afsnit 8 ("Handel med landbrugsfødevarer"). Yderligere

¹⁶ Geografiske betegnelser beskytter betegnelser for specifikke produkter med henblik på at promovere deres unikke karakteristika, der har tilknytning til deres geografiske oprindelse. Produkter kan beskyttes af en geografisk betegnelse, hvis de har en tilknytning til det sted, hvor de er lavet. Geografiske betegnelser, der

oplysninger om handelshindringer findes i Kommissionens [rapport om handels- og investeringshindringer](#) fra 2019¹⁷.

Tekniske og administrative handelshindringer

I bilindustrien blev en række betydelige hindringer fjernet i 2018, navnlig af Egypten og Sydkorea. Desuden har sektoren for tekstil og læder i EU nu lettere adgang til det egyptiske marked efter lempelsen af mærkningsreglerne.

Der er imidlertid fortsat hindringer for EU-produkters adgang til en række markeder i partnerlande med en handelsaftale med EU. En række Middelhavslandes restriktioner på import fra EU vækker stor bekymring.

Desuden er europæiske alkoholholdige drikkevarer, navnlig vin, øl og spiritus, fortsat omfattet af en række forskellige former for forskelsbehandling i nogle af EU's handelspartnerlande såsom Canada, Costa Rica, Ecuador og Peru. EU samarbejder fortsat med disse partnere for at sikre, at diskriminerende praksis bringes til ophør.

I 2018 rapporterede Kommissionen om Ukraines forbud mod eksport af uforarbejdet træ. Da der ikke skete fremskridt, anmodede EU i januar 2019 om bilaterale konsultationer med Ukraine ved at udløse tvistbilæggelsesmekanismen i henhold til associeringsaftalen mellem EU og Ukraine (se også afsnit 10 "Retshåndhævelse").

Offentlige indkøb

Den midlertidige anvendelse af aftalen med Canada (CETA) giver mulighed for en betydelig yderligere åbning af det canadiske marked for offentlige indkøb, herunder på provinsplan og lokalt plan, hvilket udgør en betydelig del af markedet for offentlige indkøb i Canada.

Der kan også konstateres visse fremskridt i Ukraine og nogle af landene på Vestbalkan med hensyn til øget gennemsigtighed i offentlige udbud og tilpasning til EU's retlige og institutionelle rammer for offentlige indkøb. Der vil dog være behov for en større indsats på dette område.

De vigtigste spørgsmål, der er blevet rejst af EU's handelspartnere

Nogle af EU-handelspartnere har også rejst en række spørgsmål vedrørende gennemførelsen på EU's side. Disse omfatter navnlig EU's afgørelse om at indføre beskyttelsesforanstaltninger over for importen af stål vedtaget i juli 2018, som EU var nødt til at træffe for at beskytte EU's industri mod konsekvenserne af de amerikanske toldafgifter på stål¹⁸. Nogle af EU's sundheds- og plantesundhedsforanstaltninger, navnlig pesticidpolitikken, men også den nyligt vedtagne forordning om veterinærlægemidler, blev også kritiseret af nogle af EU's handelspartnere, selv om disse foranstaltninger ikke er diskriminerende og har til formål at sikre et højt niveau af fødevarer sikkerhed i EU.

anerkendes som intellektuel ejendomsret, spiller en stadig større rolle i handelsforhandlinger mellem EU og andre lande.

¹⁷ COM(2019) 271 final af 17.6.2019.

¹⁸ Dette spørgsmål er rejst i den 37. årsrapport fra Kommissionen til Rådet og Europa-Parlamentet om EU's antidumping-, antisubsidie- og beskyttelsesforanstaltninger og tredjelandes brug af handelspolitiske beskyttelsesinstrumenter over for EU i 2018, COM(2019) 158 final af 27.3.2019.

3. NY GENERATION AF FRIHANDELSAFTALER

3.1 Handelsaftale mellem EU og Sydkorea

Handelsudvikling

Aftalen har været i kraft siden juli 2011. I 2018 faldt den samlede varehandel mellem EU og Sydkorea med 1,5 % (et fald på 1,2 % i EU's import og et fald på 2,2 % i EU's eksport), hvilket er i tråd med den langsomme økonomiske vækst i Sydkorea i 2018 og den generelle afmatning af den internationale handel. Det lille fald i EU's eksport ser ud til at skyldes et fald på 7 % i eksporten af maskiner og apparater samt mekaniske redskaber, som er EU's vigtigste eksportvarer til Sydkorea. Samtidig er eksporten i denne kategori steget med 31 % siden 2010. For så vidt angår transportudstyr, som er den næststørste eksportkategori, faldt EU's eksport en smule i 2018, mens EU's eksport af personbiler fortsat steg støt med mere end 9 %. Transportudstyr er fortsat den sektor, der har haft den største vækst (+187 %), siden aftalen trådte i kraft.

I 2018 havde EU for andet år i træk et handelsunderskud på 1,8 mia. EUR. På trods af de vanskelige lovgivningsmæssige rammer var handelen med landbrugsfødevarer fortsat dynamisk, og EU's eksport steg med næsten 5 %, hvilket resulterede i et handelsoverskud i EU på mere end 2,8 mia. EUR, som hovedsagelig skyldtes eksport af fødevarer og drikkevarer.

Handelen med tjenesteydelser voksede fortsat med 8,3 % i 2017, hvilket resulterede i en positiv handelsbalance på 5,6 mia. EUR for EU. Siden aftalen trådte i kraft, er handelen med tjenesteydelser vokset støt i begge retninger. De indgående og udgående udenlandske direkte investeringsstrømme er fortsat positive mellem de to partnere.

Den første femårige evaluering

Kommissionen forelagde sin første **femårige evaluering** af aftalen i marts 2019¹⁹. Evalueringen viste, at aftalen generelt har været effektiv med hensyn til at nå målene om at liberalisere handelen med varer, tjenesteydelser og investeringer. De økonomiske gevinster ved aftalen er symmetrisk fordelt mellem EU og Sydkorea. Aftalen genererede en vækst på 4,4 mia. EUR i EU's bruttonationalprodukt (BNP) i de første fem år af gennemførelsen. Den har også bidraget til beskyttelsen af intellektuelle ejendomsrettigheder, navnlig til håndhævelsen og beskyttelsen af EU's geografiske betegnelser. Desuden blev de ikketoldmæssige handelsomkostninger reduceret, selv om der er behov for en yderligere indsats med hensyn til standardisering, overensstemmelsesvurdering, mærkning og sundheds- og plantesundhedsforanstaltninger. Evalueringen viste også, at aftalen resulterede i en større stigning i beholdningen af direkte udenlandske investeringer. En af de uventede virkninger af aftalen, der blev konstateret i forbindelse med evalueringen, var en begrænset, men betydelig reduktion af de globale CO₂-emissioner som følge af omlægningen af samhandelen²⁰.

Uløste problemer

De komplekse og uigennemsigtige sundheds- og plantesundhedsmæssige godkendelsesprocedurer, der anvendes af Sydkorea for import af landbrugsprodukter fra EU-

¹⁹ SWD(2019) 103 final af 7.3.2019.

²⁰ Se afsnit 9 i den endelige evalueringsrapport – IFO Institute and Civic Consulting (maj 2018): http://trade.ec.europa.eu/doclib/docs/2019/march/tradoc_157716.pdf.

medlemsstater, giver fortsat anledning til bekymring. F.eks. er import af oksekød fra nogle EU-medlemsstater stadig ikke blevet godkendt efter mere end ti år.

På området for intellektuel ejendomsret har Sydkorea endnu ikke indført et effektivt system for betaling af vederlag for retten til at anvende et ophavsretligt beskyttet musikværk i offentlig sammenhæng, f.eks. karaoke. Der er også bekymring over Sydkoreas øgede støtte til skibsbygning.

Handel og bæredygtig udvikling

Det vigtigste udestående spørgsmål vedrører manglende fremskridt med hensyn til arbejdsmarkedsreformer og manglende overholdelse af aftalens kapitel om handel og bæredygtig udvikling. I 2018 anmodede EU om konsultationer i henhold til aftalens [kapitel om handel og bæredygtig udvikling](#) (der er yderligere oplysninger i afsnit 10.1 "Retshåndhævelse").

Etisk tøj fremstillet i EU eksporteres til hele verden

ASKET – et svensk onlinebaseret herretøjsmærke – er som mange andre moderne virksomheder vant til at navigere i en verden uden grænser og kommunikerer problemfrit med kunder over hele verden. Handelsaftaler kan bidrage til at nedbryde toldbarrierer, således at varer kan bevæge sig frit.

"Efterhånden som vi vokser som virksomhed, kigger vi i stigende grad uden for det europæiske marked. Told på tøj gør det imidlertid vanskeligere og dyrt for vores kunder. Ved at åbne op for udenlandske markeder som Canada, Sydkorea og Japan gør handelsaftaler vores produkter mere konkurrencedygtige i disse lande.

August Bard Bringéus
Medstifter

3.2 EU's handelsaftaler med Colombia, Ecuador og Peru

Handelsudvikling

Mellem 2017 og 2018 faldt den samlede varehandel med 2,4 % mellem EU og de tre andinske handelspartnere. EU-eksporten og EU-importen faldt med henholdsvis 1 % (140 mio. EUR) og 3 % (500 mio. EUR). Dette skyldtes primært et fald i Colombias eksport til EU med 9 % efter et fald i de internationale priser for kaffe, som er et vigtigt eksportprodukt for Colombia.

Et blik på handelsstrømmene pr. sektor viser, at maskiner, kemikalier og transportudstyr stadig udgør mere end 50 % af EU's eksport. Landbrugsprodukter (navnlig tropiske frugter såsom bananer), mineraler og malme udgjorde næsten 50 % af importen til EU fra de tre lande. I 2018 faldt EU's import af mineraler mest (med 700 mio. EUR) i lighed med EU's eksport af maskiner (med 350 mio. EUR).

Derimod voksede EU's eksport af landbrugsfødevarer med 8,5 % i 2018. Eksporten er dog stadig lille i forhold til importen af landbrugsfødevarer.

EU's handelsunderskud på omkring 2 mia. EUR har været faldende siden 2016. EU har et handelsoverskud over for Colombia.

Fremskridt og uløste problemer

Der er bl.a. gjort fremskridt med hensyn til markedsadgang for nogle landbrugsprodukter fra EU, navnlig mejeriprodukter for Perus vedkommende og visse dyrebaserede produkter for

Colombias vedkommende. Der er dog fortsat behov for at adressere en række uløste problemer. Disse omfatter:

- **Colombia:** De facto manglende national behandling i forbindelse med offentlige indkøb på subnationalt niveau, de antidumpingforanstaltninger, der blev truffet i 2018 over for frosne kartofler, restriktioner for import af lastbiler, resterende diskriminerende foranstaltninger vedrørende alkoholholdige drikkevarer (øl og spiritus), misbrug af EU's geografiske betegnelser og manglende anerkendelse af princippet om regionalisering med hensyn til dyresygdomme.
- **Ecuador:** Afgiftsmæssig forskelsbehandling af importerede alkoholholdige drikkevarer og den besværlige og handelsbegrænsende ordning for udstedelse af importlicenser og forvaltning af toldkontingenter tildelt EU.
- **Peru:** Vedvarende diskriminerende foranstaltninger, der påvirker handelen med alkoholholdige drikkevarer, igangværende arbejde med at løse problemet med misbrug af EU's geografiske betegnelser, tekniske hindringer for import af lægemidler og medicinsk udstyr.

Endelig opretholder alle tre Andinlande stadig et forbud mod import af kvæg og oksekød fra EU på grund af BSE²¹.

Colombia, Ecuador og Peru gav udtryk for bekymring over EU-foranstaltninger, der fastsætter det maksimale indhold af cadmium i kakaoprodukter og maksimalgrænseværdier for pesticidrester, hvilket ifølge EU-samhandelspartnerne kan påvirke deres eksport af landbrugsprodukter.

Handel og bæredygtig udvikling

På trods af de eksisterende udfordringer i alle tre lande (vedrørende det uformelle arbejdsmarked, foreningsfrihed, arbejdstilsyn og miljøbeskyttelse) gjorde de tre Andinlande i 2018 fremskridt med gennemførelsen af kapitlerne om handel og bæredygtig udvikling. Det positive momentum afspejlede EU's mere assertive og målrettede indsats baseret på et tættere partnerskab med EU's medlemsstater og Den Internationale Arbejdsorganisation (ILO) og på større inddragelse af civilsamfundet i overensstemmelse med [15-punktshandlingsplanen](#)²². EU's samarbejdede navnlig intenst med Peru, og begge parter blev enige om en vej frem, der blev formaliseret i protokollen fra mødet i underudvalget om handel og bæredygtig udvikling. Dette bør bane vejen for fornyet fremdrift i gennemførelsen af bestemmelserne om handel og bæredygtig udvikling vedrørende Peru. Der blev også gjort gode fremskridt med inddragelse af civilsamfundet, herunder gennem særlige høringsmekanismer i både Colombia og Ecuador.

²¹ Bovin spongiform encephalopati, i daglig tale kendt som "kogalskab".

²² Handlingsplanen er en køreplan og resultatet af otte måneders drøftelser mellem Europa-Parlamentet, medlemsstaterne og civilsamfundet om en mere assertiv håndhævelse af forpligtelserne vedrørende handel og bæredygtig udvikling i henhold til bilaterale handelsaftaler. Afsnit 7 indeholder yderligere oplysninger om gennemførelsen af bestemmelserne om handel og bæredygtig udvikling i bilaterale handelsaftaler –

http://trade.ec.europa.eu/doclib/docs/2018/february/tradoc_156618.pdf.

3.3 Associeringsaftalen mellem EU og Mellemamerika

Handelsudvikling

2018 var det sjette gennemførelsesår for handelssøjlen i associeringsaftalen mellem EU og seks mellemamerikanske lande (Costa Rica, El Salvador, Guatemala, Honduras, Nicaragua og Panama).

Handelen mellem de to blokke har udviklet sig positivt og er steget fra ca. 11,4 mia. EUR i 2014 til 12 mia. EUR i 2018. I 2018 havde de mellemamerikanske partnerlande et lille samlet handelsoverskud på ca. 100 mio. EUR. I regionen er Panama fortsat EU's vigtigste handelspartner efterfulgt af Costa Rica.

Den mellemamerikanske eksport var fortsat primært baseret på landbrugsfødevarer (som tegner sig for to tredjedele af eksporten til EU), især eksporten af frugt, som i 2018 steg med 3,6 % på årsbasis (dvs. med 1,9 mia. EUR, hvoraf eksporten af bananer tegnede sig for 1,2 mia. EUR). Bananer er fortsat de mellemamerikanske partners vigtigste eksportvare til EU, og denne eksport er omfattet af en stabiliseringsmekanisme indtil udgangen af 2019. I 2018 oversteg den guatemalanske og nicaraguanske eksport til EU den udløsende mængde, men deres andel af den samlede EU-import forblev under 6 %. Virkningen af denne import på EU's bananmarked blev anset for at være ubetydelig, og der blev ikke truffet foranstaltninger inden for rammerne af stabiliseringsmekanismen.

I 2018 steg EU's eksport med 11 % i forhold til 2017. Den var primært baseret på ikke-landbrugsprodukter. EU's handelsoverskud i denne kategori nåede op på omkring 7,4 mia. EUR.

I 2017 var handelen med tjenesteydelser fortsat stor og tegnede sig for omkring 40 % af den samlede handel mellem EU og Mellemamerika ligesom i de foregående år. Som følge af aftalen har EU-virksomheder bedre markedsadgang til tjenesteydelser og investeringer og offentlige indkøb. EU fortsætter sit tætte samarbejde med de mellemamerikanske partnerlande for at sikre, at alle forpligtelser, herunder forpligtelser vedrørende gennemsigtighed i procedurerne, overholdes.

Handel og bæredygtig udvikling

Kapitlet om handel og bæredygtig udvikling blev gennemført i overensstemmelse med [15-punktshandlingsplanen fra februar 2018](#). Foranstaltningerne omfattede bl.a. samarbejde med Den Internationale Arbejdsorganisation (ILO) og partnerregeringer om situationen på arbejdsmarkedet i visse mellemamerikanske lande, navnlig Guatemala, og tiltag vedrørende ansvarlig forretningsskik, herunder en workshop med ILO og Organisationen for Økonomisk Samarbejde og Udvikling (OECD) i Guatemala. Desuden blev der ydet støtte til Costa Rica i forbindelse med udviklingen af den nationale plan for ansvarlig forretningsskik, og der blev iværksat et program for ansvarlig forretningsskik for Costa Rica og Panama.

3.4 Den samlede økonomi- og handelsaftale (CETA) mellem EU og Canada

2018 var det første fulde kalenderår for gennemførelsen af CETA. Alle forvaltningsinstrumenter såsom de forskellige udvalgs forretningsorden blev fastsat, og næsten alle udvalgene mødtes for første gang²³. EU's nye åbenhedspolitik blev indført fuldt ud, og dagsordener og fælles rapporter fra udvalg og arbejdsgrupper, der er godkendt af

²³ Det eneste udvalg, der ikke mødtes i 2018, var udvalget for gensidig anerkendelse af erhvervskvalifikationer. Det første møde i dette udvalg blev afholdt i april 2019.

Canada, er tilgængelige på [Kommissionens websted](#)²⁴. Udvalgmøderne bidrog til at øge den gensidige forståelse af parternes synspunkter, hvilket er vigtigt for gennemførelsen af aftalen.

Handelsudvikling

Den samlede bilaterale handel nåede op på 72 mia. EUR i 2018 svarende til en stigning på 4,5 % i forhold til 2017. Kemikalier tegnede sig for den største vækst i EU's eksport med 1,5 mia. EUR (stigning på 23 %), efterfulgt af sektoren for maskiner og apparater med 850 mio. EUR (stigning på 10 %). Eksporten af landbrugsfødevarer steg også med 4 % og tegnede sig for 9 % af EU's eksport til Canada. EU's handelsoverskud steg til mere end 10 mia. EUR i 2018 (en stigning fra 6 mia. EUR i 2017).

I 2018 faldt Canadas eksport til EU en smule, nemlig med 1,7 % (521 mio. EUR) i forhold til 2017, hvilket hovedsagelig skyldtes et fald i eksporten af oliefrø (på 300 mio. EUR). Sammenlignet med gennemsnittet for 2015-2017 steg den canadiske eksport til EU imidlertid med 5 %.

Fremskridt i det første gennemførelsesår

På sit første møde i september 2018 udvekslede det blandede udvalg formelt synspunkter om gennemførelsen af CETA. Mødet var også en lejlighed til at vurdere fremskridt i forbindelse med den tidlige gennemgang af kapitlet om handel og bæredygtig udvikling på baggrund af aftalen fra oktober 2016 om det [fælles fortolkende instrument](#)²⁵. Udvalget vedtog tre vigtige henstillinger om:

- (i) [handel, klimaforanstaltninger og Parisaftalen](#)²⁶
- (ii) [handel og kønsspørgsmål](#)²⁷
- (iii) [små og mellemstore virksomheder](#)²⁸.

Disse henstillinger banede vejen for et styrket samarbejde inden for rammerne af CETA om disse centrale spørgsmål. Det blandede udvalg gennemgik også det arbejde, der er udført af de forskellige specialudvalg, herunder spørgsmål, der kræver yderligere opmærksomhed, såsom for EU's vedkommende forvaltning af toldkontingenterne for ost, adgangen til det canadiske marked for vin og spiritus og gennemførelse og håndhævelse af CETA-bestemmelserne om geografiske betegnelser.

Inden for rammerne af Forummet for Reguleringssamarbejde vedtog Canada og EU en arbejdsplan, der omfatter samarbejdsaktiviteter inden for cybersikkerhed, dyrevelfærd, kosmetik og lægemidler og forbrugerprodukters sikkerhed. Derudover blev Canada og EU enige om at styrke samarbejdet om bekæmpelse af antimikrobiel resistens i Udvalget for Sundheds- og Plantesundhedsforanstaltninger.

Med ændringen af Canadas varemærkelov med henblik på at beskytte de geografiske betegnelser for fødevarer, som blev indført som følge af CETA, blev der etableret en procedure for EU-rettighedshaveres direkte indgivelse af ansøgninger om beskyttelse af geografiske betegnelser. Det første resultat af det nye system var beskyttelsen af betegnelsen "Prosciutto di Carpegna" i 2018. Europæiske producenter, som ønsker at eksportere til Canada, har nu adgang til en effektiv og let mekanisme til beskyttelse af deres geografiske

²⁴ <http://trade.ec.europa.eu/doclib/press/index.cfm?id=1811>.

²⁵ [https://eur-lex.europa.eu/legal-content/DA/TXT/PDF/?uri=CELEX:22017X0114\(01\)&from=EN](https://eur-lex.europa.eu/legal-content/DA/TXT/PDF/?uri=CELEX:22017X0114(01)&from=EN).

²⁶ http://trade.ec.europa.eu/doclib/docs/2018/september/tradoc_157415.pdf

²⁷ http://trade.ec.europa.eu/doclib/docs/2018/september/tradoc_157419.pdf

²⁸ http://trade.ec.europa.eu/doclib/docs/2018/september/tradoc_157417.pdf

betegnelser. Kommissionen har udarbejdet en praktisk [vejledning om geografiske betegnelser i Canada](#)²⁹ for at hjælpe dem med dette.

Endelig fortsatte arbejdet med oprettelsen af investeringsretssystemet som fastsat i CETA, selv om bestemmelserne vedrørende ordningen endnu ikke er ratificeret af alle EU-medlemsstater. I sin [udtalelse 1/17](#)³⁰ af 30. april 2019 bekræftede Domstolen, at CETA-bestemmelserne om investeringsretssystemet er forenelige med EU-retten.

Handel og bæredygtig udvikling

I det første gennemførelsesår intensiverede begge parter deres indsats for at gennemføre bestemmelserne om handel og bæredygtig udvikling. Ud over udarbejdelsen af de tre ovennævnte henstillinger (om handel og klima, handel og kønsspørgsmål og små og mellemstore virksomheder) tog EU og Canada de første skridt til at gennemføre dem. Disse omfattede EU og Canadas fælles arbejdsplan vedrørende handel og kønsspørgsmål og konferencen "CETA: Taking Action for Trade and Climate", der blev afholdt den 24. januar 2019. På konferencen drøftede interessenterne, herunder grønne teknologivirksomheder, hvordan CETA's institutionelle og retlige rammer bedst kunne bruges som løftestang til gennemførelse af Parisaftalen. Canada og EU havde fortsat fokus på de fælles prioriteter for samarbejde, der blev aftalt på det første møde i udvalget vedrørende handel og bæredygtig udvikling, og lettede oprettelsen af civilsamfundsstrukturer på hver side for at overvåge gennemførelsen.

Uløste problemer

Det første fulde gennemførelsesår var vellykket for begge parter, og der blev ikke konstateret nogen negative virkninger. Der er dog fortsat behov for at adressere en række uløste problemer.

Et af disse problemer er det administrative system, som Canada har indført til forvaltning af ostekontingenterne. Selv om udnyttelsesgraden for ostekontingenterne i 2018 var fremragende, nemlig 99,1 % og 71,1 % for henholdsvis førsteklases ost og industrielt fremstillet ost, er EU fortsat bekymret over, hvordan kontingenterne udnyttes, da dette har en betydelig indvirkning på værdien af kvoterne for EU-eksportører. Kontingenterne blev primært udnyttet i slutningen af perioden med betydelige stigninger i importen til Canada i de sidste to måneder af 2018. Kommissionen mener, at tildelingen af 50 % af kontingentet af ost af høj kvalitet til canadiske osteproducenter har en betydelig fordrejende virkning på udnyttelsen og værdien af kontingentet, og at den ikke er forenelig med CETA-bestemmelserne. I henhold til CETA bør kontingenterne gå til "*dem, der med størst sandsynlighed vil udnytte* [kontingenterne]"³¹. I april 2019 anmodede EU om en midtvejsrevision af CETA-systemet til forvaltning af ostekontingenter.

Et andet vigtigt problem for EU er den diskriminerende praksis, der påvirker handelen med vin og spiritus fra EU. Ifølge EU er den canadiske praksis på forbunds- og provinsniveau ikke altid forenelig med Canadas forpligtelser i henhold til CETA.

Canada gav for sin del udtryk for betænkeligheder over EU's gennemførelse af CETA-protokollen om gensidig anerkendelse af resultaterne af overensstemmelsesvurdering og EU's administrative forvaltning af toldkontingenter. Canada udtrykte også bekymring over, at dets muligheder for at drage fordel af CETA vil blive påvirket af krav om mærkning af

²⁹ http://trade.ec.europa.eu/doclib/docs/2019/april/tradoc_157873.pdf.

³⁰ [https://eur-lex.europa.eu/legal-content/DA/TXT/PDF/?uri=CELEX:62017CV0001\(02\)](https://eur-lex.europa.eu/legal-content/DA/TXT/PDF/?uri=CELEX:62017CV0001(02))

³¹ Bilag 2B i CETA.

oprindelsesland på nationalt plan og EU-plan og af visse sundheds- og plantesundhedsstandarder i EU.

Porcelanosa (Spanien) – keramik på tværs af Atlanten

Porcelanosa er en keramikvirksomhed, der sælger fliser af høj kvalitet til køkkener og badeværelser og drager fordel af forbedrede forretningsmuligheder i Canada.

Porcelanosa har nydt godt af de lettere eksportbetingelser, der har ført til en betydelig åbning af det canadiske marked, herunder det store canadiske marked for offentlige indkøb på forbunds- og delstatsniveau.

"Vi har store forventninger til det canadiske marked. Vi har f.eks. for nylig åbnet en ny butik i et af de mest eksklusive handelskvarterer i Toronto. CETA har gjort det muligt for os at reducere vores priser og blive mere konkurrencedygtige. Aftalen har også mindsket papirarbejdet i forbindelse med EU-eksport til Canada. Aftalen er bestemt meget gunstig for Porcelanosas aktiviteter i Canada."

Silvestre Segarra Soriano

Eksportchef, Porcelanosa Group

Stella Milano 1952 – italienske smykker, der fortæller en historie

Stella Milano 1952 har tradition for fremstilling af smykker. I 1952 stiftede fire brødre virksomheden beliggende ved katedralen Duomo i Milano, der fremstiller og sælger smykker.

Før CETA pålagde Canada en importtold på op til 8,5 % på smykker. Stella Milanos eksport til Canada er steget med 30 % efter toldnedsættelserne i henhold til CETA.

"CETA har hjulpet os med at øge vores salg til Canada med næsten en tredjedel. Der er flere og flere importører i Canada, der kontakter os, og vi glæder os til en endnu større vækst."

Dimitri Stella

Administrerende direktør, Stella Milano 1952

4. VIDTGAENDE OG BREDE FRIHANDELSOMRÅDER (DCFTA'ER)

4.1 Georgien

DCFTA'en med Georgien har været i kraft siden september 2014, og gennemførelsen forløber planmæssigt. Samlet set steg den bilaterale handel med varer med 3 % i 2018, men Georgiens eksport faldt med 1,6 %, hvilket førte til en lille stigning i EU's handel med Georgien.

Georgien gjorde fremskridt med gennemførelsen af sin sundheds- og plantesundhedsstrategi i 2017. Det er dog stadig ikke tilladt at eksportere kød og mejeriprodukter til EU, og georgiske virksomheder har stadig problemer med at overholde EU's sikkerhedsstandarder for produkter som f.eks. hasselnødder. EU støtter fortsat Georgien i opgraderingen af landets sundheds- og plantesundhedssystem.

Med hensyn til offentlige indkøb har Georgien endnu ikke oprettet et uafhængigt organ, der skal gennemgå offentlige indkøb, og landet skal også tilpasse sin lovgivning om offentlige indkøb yderligere til EU-lovgivningen.

Støtteprogrammet for små og mellemstore virksomheder for 2018-2019 gennemføres fortsat. Det suppleres af et projekt vedrørende markedsovervågning³² til støtte for Georgiens tilpasning af landets lovgivningsmæssige rammer til EU-lovgivningen. EU støtter også fortsat Georgiens konkurrencemyndighed.

Endelig vedtog Georgien i 2018 en arbejdsplan for handel og bæredygtig udvikling for perioden 2018-2020, som dækker de nøgleelementer, der kræves for at gennemføre kapitlet om handel og bæredygtig udvikling (herunder arbejdstilsyn og social dialog, ulovlig handel med vilde dyr og planter, bæredygtig skovforvaltning, bekæmpelse af handel med ulovlig skovhugst og effektiv gennemførelse af klimaindsatsforpligtelser).

4.2 Moldova

DCFTA'en har været i kraft siden september 2014, og siden denne dato er handelen steget støt. I 2018 steg den samlede handel med 14 %, og handelsbalancen var fortsat positiv for EU.

I 2018 fortsatte tilnærmelsen af lovgivningen, og der blev gjort fremskridt inden for sundheds- og plantesundhedsforanstaltninger, energisektoren, offentlige indkøb og teknisk lovgivning. Moldova er også ved at udarbejde en ny toldkodeks. Moldova har stadig ikke ændret den nationale lovgivning med henblik på at opfylde sine forpligtelser med hensyn til statsstøttere reglerne. EU har til hensigt at iværksætte et nyt projekt til støtte for de mekanismer for høring af civilsamfundet, der er fastsat i kapitlerne om handel og bæredygtig udvikling i handelsaftalerne, og som vil være til gavn for både EU's og Moldovas interne rådgivende grupper.

4.3 Ukraine

Handelen mellem Ukraine og EU har været stigende, siden aftalen blev taget i midlertidig anvendelse i 2016. Den bilaterale handel nåede op på 40 mia. EUR i 2018 svarende til en stigning på 9 % i forhold til 2017. I 2018 modtog EU 42 % af Ukraines samlede eksport på verdensplan. EU opretholdt et handelsoverskud på 4 mia. EUR.

Ukraine har gjort fremskridt i en række sektorer. EU glæder sig navnlig over det nye lovforslag om offentlige indkøb, som den ukrainske regering agter at forelægge for parlamentet i 2019. Ukraine gør også fremskridt med at tilpasse sine lovgivningsmæssige rammer og standarder til EU-retten, og tilnærmelsen fortsætter inden for sundheds- og plantesundhedsforanstaltninger, toldsamarbejde og handelslettelser. Ukraine skal imidlertid forbedre håndhævelsen af intellektuelle ejendomsrettigheder, og landet skal indføre lovgivning, der opfylder internationale standarder. Derudover skal Ukraine forbedre tilpasningen af sin lovgivning til EU's statsstøttere regler.

Kommissionen reagerede på den stærkt stigende import af ikkestandardiserede fjerkræudskæringer fra Ukraine, som tog fart i 2016. For at fjerne risikoen for ubegrænset import har Kommissionen efter Rådets godkendelse forhandlet med Ukraine om en ændring af associeringsaftalen, som begrænser denne import og genindfører mestbegunstigelsestold for import, der overskrider grænserne. Der gøres fremskridt med hensyn til den formelle færdigbehandling af denne ændring.

³² 1,5 mio. EUR for perioden januar 2018 til december 2018.

EU overvåger og rejser fortsat en række andre handelsrelaterede irritationsmomenter over for Ukraine såsom den nye lov om merværdiafgift, som Ukraine vedtog i 2018, og i henhold til hvilken merværdiafgift på eksport af raps og sojabønner ikke refunderes.

På grund af de manglende fremskridt med forbuddet mod eksport af træ har EU anmodet om bilaterale tvistbilæggelseskonsultationer i henhold til associeringsaftalen (se afsnit 10 "Retshåndhævelse").

Forud for det andet møde i Underudvalget vedrørende Handel og Bæredygtig Udvikling mellem EU og Ukraine den 13. november 2018, som blev efterfulgt af et åbent civilsamfundsforum den 14. november 2018, blev den rådgivende gruppe i Ukraine oprettet med henblik på at indlede drøftelser og konkret arbejde med EU's rådgivende gruppe.

I overensstemmelse med [15-punktshandlingsplanen fra februar 2018](#) om handel og bæredygtig udvikling, navnlig temaet "landeprioriteter", var der i drøftelserne i Underudvalget vedrørende Handel og Bæredygtig Udvikling fokus på de centrale områder i EU's og Ukraines gennemførelsesarbejde inden for handel og bæredygtig udvikling (arbejdstilsyn, modernisering af arbejdsmarkedsrelationer, social dialog) samt handels- og miljøspørgsmål (bæredygtig skovforvaltning og træproduktion, salg, forarbejdning og handel). Efter mødet i underudvalget offentliggjorde EU og Ukraine [operationelle konklusioner](#) og en [fælles erklæring](#) til civilsamfundet³³.

5. FØRSTE GENERATION AF FRIHANDELSAFTALER

5.1 Schweiz

I 2018 var Schweiz, EU's tredjestørste handelspartner samlet set (7 % af EU's varehandel med lande uden for EU), fortsat EU's vigtigste handelspartner under præferencehandelsaftalerne. I 2018 havde EU et stort handelsoverskud over for Schweiz på ca. 48 mia. EUR.

Schweiz er EU's næststørste handelspartner inden for tjenesteydelser. Værdien af de tjenesteydelser, som EU leverer i Schweiz, har været konstant stigende i de sidste fem år og nåede op på 119 mia. EUR i 2017, hvilket er en stigning på 2 % i forhold til 2016. De tjenesteydelser, som Schweiz leverede i EU, beløb sig til 72 mia. EUR i 2017, hvilket er et fald på 23 % i forhold til det foregående år. EU havde fortsat et handelsoverskud inden for tjenesteydelser.

Med hensyn til udenlandske direkte investeringer (UDI) er Schweiz også en vigtig partner og tegner sig for 13 % af EU's udenlandske direkte investeringer. Schweiz' UDI-beholdninger i EU nåede op på 802 mia. EUR i 2017 og er steget 15 % om året i gennemsnit de sidste fire år. EU's UDI-beholdninger i Schweiz beløb sig til 979 mia. EUR i 2017 med en gennemsnitlig årlig stigning på 10 % i samme periode.

I september 2018 blev den længe ventede selskabsskattereform, som indebar en ændring af selskabers diskriminerende kantonale skattemæssige status, der også var problematisk set ud fra et statsstøttesynspunkt, godkendt af det schweiziske parlament. Den nye lovgivning træder i kraft den 1. januar 2020.

Forhandlingerne mellem EU og Schweiz om en institutionel rammeaftale, herunder en uafhængig tvistbilæggelsesordning, statsstøtteregele og en forpligtelse til at modernisere frihandelsaftalen fra 1972 og andre handelsrelaterede aftaler, blev afsluttet på politisk plan i

³³ http://trade.ec.europa.eu/doclib/cfm/doclib_section.cfm?sec=144

november 2018. Det schweiziske forbundsråd har imidlertid endnu ikke godkendt aftalen, som EU anser for at være en forudsætning for indgåelse af fremtidige aftaler om Schweiz' deltagelse i EU's indre marked og også et væsentligt element i beslutningen om, hvorvidt der skal arbejdes videre henimod en gensidig fordelagtig markedsadgang.

5.2 Norge

Norge er EU's tredjestørste præferencehandelspartner. Den bilaterale handel var fortsat stor i 2018 og steg ca. 11 % i forhold til 2017. EU's handelsunderskud over for Norge nåede op på næsten 30 mia. EUR. Det stigende samlede underskud skyldtes hovedsagelig en større import af mineralske produkter, som steg med næsten 6 mia. EUR.

EU's eksport af ikke-landbrugsprodukter steg med mere end 3 mia. EUR, hvilket svarer til en stigning på 6,3 % i forhold til 2017. EU's eksport af landbrugsfødevarer var også fortsat stor, og handelsoverskuddet beløb sig til ca. 4 mia. EUR.

En ny aftale om yderligere liberalisering af handelen med visse landbrugsprodukter trådte i kraft i 2018. Revisionen af handelsordningen for forarbejdede landbrugsprodukter bør nu sættes på dagsordenen. EU er desuden parat til at genoptage forhandlingerne om beskyttelse af geografiske betegnelser.

Norge er EU's sjette største handelspartner inden for tjenesteydelser. Handelen med tjenesteydelser var stabil i 2017 med en samlet handel på 44 mia. EUR og et lidt større handelsoverskud for EU end i 2016, dvs. over 13 mia. EUR. Handelsbalancen for tjenesteydelser var fortsat positiv for EU i lighed med de seneste år.

5.3 Middelhavslandene og landene i Mellemøsten

EU er en vigtig handelspartner for de fleste lande i det sydlige Middelhavsområde og Mellemøsten. I denne forbindelse har EU's præferencehandelsaftaler med otte partnerlande i regionen (Algeriet, Egypten, Israel, Jordan, Libanon, Marokko, de besatte palæstinensiske områder og Tunesien) eksisteret i mange år. Disse aftaler omfatter elementer af asymmetri til fordel for de fleste lande for at fremme den økonomiske udvikling i området og integrere det bedre i EU's indre marked, herunder bestemmelser om konkurrence og statsstøtte.

I 2018 nåede den samlede handel mellem EU og de otte partnere op på 175 mia. EUR (dvs. 4 % af EU's handel med resten af verden), hvilket er en stigning på 2 % i forhold til 2017. EU har fortsat et samlet handelsoverskud over for de otte præferencehandelspartnere i det sydlige Middelhavsområde og Mellemøsten, selv om overskuddet faldt med 10 % i forhold til 2017 (dvs. lidt mindre end det fald på 13 %, der blev konstateret i den foregående rapporteringsperiode). Denne udvikling skyldes stigningen i eksporten fra disse lande til EU og til dels af virkningerne af de handelsbegrænsende foranstaltninger, som nogle af landene har indført i de senere år i et forsøg på at forbedre deres handelsbalance, og da EU er den største eksportør til området, påvirkes EU's eksport ofte.

EU havde et overskud i handelen med landbrugsfødevarer i området på næsten 5 mia. EUR i 2018. Samtidig steg eksporten af landbrugsfødevarer i nogle partnerlande, f.eks. Tunesien (+44 %, hovedsagelig eksport af olivenolie), de besatte palæstinensiske områder (+25 %) og Marokko (+5 %). Marokko og Tunesien har et handelsoverskud over for EU i landbrugsfødevaresektoren.

EU gav udtryk for sin bekymring over for sine handelspartnere over mangedoblingen af de handelsbegrænsende foranstaltninger, som en række af landene havde indført, navnlig

Algeriet, Egypten og senest Tunesien³⁴. EU tager fortsat disse spørgsmål op med alle partnerlandene i det sydlige Middelhavsområde og Mellemøsten ved enhver lejlighed, da handelsforbindelserne fortsat skal være regelbaserede, og da EU forventer, at EU's partnere overholder deres forpligtelser.

EU er parat at støtte sine handelspartners reformer for at øge konkurrenceevnen og eksportkapaciteten i det sydlige Middelhavsområde og Mellemøsten. Forhandlingerne om forlængelse og modernisering af handelsaftalerne er i gang med Tunesien og vil snart blive genoptaget med Marokko. Moderniseringen og uddybningen af de eksisterende aftaler bør bidrage til at forbedre den økonomiske integration med EU's sydlige nabolande, som er meget vigtige partnere for EU. Desuden vil den igangværende revision af pan-Euro-Middelhavs-konventionen om oprindelsesregler indføre mere fleksible regler og lette den økonomiske integration og handel i regionen.

5.4 Mexico

Mexico er EU's næststørste handelspartner i Latinamerika efter Brasilien. En bred handelsaftale trådte i kraft i 2000 for varer og i 2001 for tjenesteydelser. I de 20 år, hvor aftalerne har været anvendt, er den bilaterale varehandel mellem EU og Mexico mere end tredoblet. I 2018 voksede handelen mellem EU og Mexico med næsten 6 %, og EU opretholdt et handelsoverskud på 13 mia. EUR, hvilket var en smule mindre end i 2017. EU-eksporten til Mexico voksede med 4 %. Importen fra Mexico steg med næsten 9 %, hovedsagelig som følge af importen af ikke-landbrugsprodukter.

Handelen med tjenesteydelser steg med 7 % i 2017, og EU havde et handelsoverskud på næsten 5 mia. EUR.

I de seneste år har EU og Mexico koncentreret sig om forhandlingerne om moderniseringen af aftalen, og det blandede udvalg mødtes derfor ikke i 2018. Der er dog gjort visse fremskridt med hensyn til åbningen af nye markedsmuligheder, navnlig i landbrugssektoren, hvor eksporten af svinekød og svineködsprodukter fra yderligere EU-medlemsstater er blevet godkendt. Der er planlagt et møde i det blandede udvalg i 2019.

Når den moderniserede aftale er ratificeret, forventes den at styrke handelsforbindelserne med Mexico og skabe nye muligheder for markedsadgang.

At give mexicanerne smag for belgisk chokolade

Galler er en berømt chokoladeproducent opkaldt efter stifteren Jean Galler.

Virksomheden har for nylig fået adgang til det mexicanske marked ved at gå sammen med Belimport, der er en mellemstor virksomhed beliggende i San Miguel de Allende i den centrale stat Guanajato. På grund af denne beliggenhed er det blevet let at distribuere Galler til butikker og hoteller i hele Mexico, navnlig i knudepunkterne Querétaro og hovedstaden Mexico City.

"Vi har i øjeblikket højere omkostninger end mexicanske chokoladeproducenter på grund af de høje toldsatser ved import af vores belgiske produkter. Den nye handelsaftale mellem EU og Mexico vil fjerne den mexicanske told på chokolade fra EU, således at vi kan konkurrere mere effektivt."

³⁴ I juli 2019 blev Kommissionen underrettet om, at de importbegrænsende foranstaltninger, som Tunesien havde indført i november 2018, er blevet fjernet. Kommissionen vil fortsat overvåge situationen for at sikre, at denne hindring reelt fjernes.

5.5 Chile

I de 15 år, hvor handelssøjlen i associeringsaftalen mellem EU og Chile har været anvendt, har begge parter arbejdet på og samarbejdet om at gennemføre aftalen.

I 2018 steg handelen mellem Chile og EU med mere end 8 %, og der var en stærk vækst på 13 % i EU's eksport, navnlig eksporten af maskiner og apparater (+14 %) og transportudstyr, navnlig luftfartøjer og dele til luftfartøjer³⁵ (+27 %). I samme periode steg importen til EU fra Chile med 3 %. EU havde et handelsoverskud på mere end 1,5 mia. EUR.

Med hensyn til handel med landbrugsfødevarer havde Chile i 2018 et handelsoverskud på mere end 1,7 mia. EUR, hvilket var en stigning på 4 % i forhold til 2017. Den chilenske eksport til EU var fortsat primært baseret på frugt (hovedsagelig produkter uden for sæsonen) og vin, der udgjorde henholdsvis 40 % og 24 % af landets eksport af landbrugsfødevarer til EU.

I 2018 blev det langvarige problem med sværdfisk løst. Efter Chiles tiltrædelse af Den Interamerikanske Kommission for Tropisk Tunfisk i juli 2017 er der ikke længere restriktioner for EU-sværdfiskerifartøjer, der anløber chilenske havne.

Mens nogle EU-medlemsstater fortsat står over for problemer med frugt og grøntsager til Chile og forsinkelser i godkendelsen af animalske produkter, har landet åbnet sit mejeri- og kødmarked for yderligere medlemsstater, navnlig for oksekød og svinekød. Chile har også forenklet sine procedurer for godkendelse af markedsadgang ved at tage hensyn til, at EU-medlemsstaterne er underlagt et strengt og harmoniseret EU-fødevarer- og veterinærsystem.

Endelig trådte aftalen mellem EU og Chile om handel med økologiske produkter i kraft den 1. januar 2018. Selv om aftalen om anerkendelse af økologiske produkters ækvivalens ikke er knyttet til associeringsaftalen, vil den åbne nye muligheder for handel med økologiske produkter mellem de to parter.

Siden november 2017 har EU og Chile ført forhandlinger om en ambitiøs, bred og gradvis moderniseret aftale.

5.6 Toldunionen med Tyrkiet

Tyrkiet er EU's næststørste præferencehandelspartner. Efter en periode med kraftig økonomisk vækst siden 2013 var der en drastisk afmatning af Tyrkiets økonomi i 2018. Den kraftige depreciering af den tyrkiske lira og den deraf følgende høje inflation påvirkede EU's eksport betydeligt, og den faldt med næsten 9 %. På den anden side steg Tyrkiets import til EU med 9 % i samme periode, hvilket førte til en næsten afbalanceret handel, der reducerede EU's overskud fra 15 mia. EUR i 2017 til 1 mia. EUR i 2018. Værdien af handelen med ikke-landbrugsprodukter blev hårdest ramt.

³⁵ Det skal bemærkes, at EU's eksport stadig ville være steget med 6 %, selv om indkøbet af luftfartøjer og dele til luftfartøjer ikke var steget, hvilket afspejler diversificeringen af EU's eksport i de sidste fem år.

De aftalemæssige handelsforbindelser mellem EU og Tyrkiet går tilbage til 1963, hvor parterne blev enige om en gradvis etablering af en toldunion, der blev fuldført i 1996. Toldunionen har til formål at sikre fri bevægelighed for alle industrivarer og visse forarbejdede landbrugsprodukter mellem EU og Tyrkiet. Tyrkiets indførelse af et stigende antal handelshindringer gennem flere år er imidlertid til hinder for dens funktion. Et tydeligt eksempel er Tyrkiets afvigelse fra den fælles toldtarif ved import fra lande uden for EU ved at pålægge yderligere told på et stadig større antal varer og ved at kræve dokumentation for oprindelse for EU-varer. Kommissionen fortsætter også med at kræve, at tillægsprotokollen til associeringsaftalen med alle medlemsstater, herunder Republikken Cypern, gennemføres uden forskelsbehandling.

I december 2016 vedtog Kommissionen et forslag om modernisering af toldunionen. Forberedelser i denne retning er dog i øjeblikket sat i bero, idet Rådet den 26. juni 2018 konkluderede, at der ikke var planer om at tage yderligere skridt i retning af en modernisering af toldunionen mellem EU og Tyrkiet. Denne modernisering, når forholdene tillader det, er fortsat en vigtig prioritet for EU's handelsdagsorden.

Den 2. april 2019 anmodede EU om WTO-[konsultationer](#) med Tyrkiet på baggrund af de foranstaltninger, som Tyrkiet har indført, der fører til en gradvis tvungen lokalisering i Tyrkiet af produktionen af en væsentlig del af de lægemidler, der eksporteres til Tyrkiet. Disse foranstaltninger synes også at være i strid med Tyrkiets forpligtelser i henhold til toldunionen. Sagen er endnu ikke afsluttet.

5.7 Stabiliserings- og associeringsaftaler med landene på Vestbalkan

I 2018 var EU fortsat den største handelspartner for Albanien, Bosnien-Hercegovina, Kosovo³⁶, Montenegro, Nordmakedonien og Serbien. Den samlede handel mellem EU og de fem lande på Vestbalkan steg med 10 %. EU's handelsoverskud var stabilt og beløb sig til lidt over 9 mia. EUR.

I 2017 var EU også en stor udbyder af direkte udenlandske investeringer i regionen, og de samlede udadgående beholdninger lå stabilt på omkring 25 mia. EUR.

Problemer relateret til den uformelle økonomi og korruption påvirker dog fortsat erhvervsklimaet. Det er fortsat et problem, at der ikke er nogen effektive statsstøtteregler, og mere generelt er det nødvendigt at forbedre konkurrencelovgivningen. EU er af den opfattelse – insisterer i sin politiske dialog med partnerne på Vestbalkan på – at fremskridt på områder som erhvervsklima, regelkonvergens og bekæmpelse af korruption er tæt forbundet med fremskridt på retsstatsområdet. Desuden er det stadig nødvendigt at forbedre gennemsigtigheden og ansvarligheden i forbindelse med offentlige udbudsprocedurer. Kommissionen glæder sig over den nye lov om offentlige indkøb, som Nordmakedonien vedtog i begyndelsen af 2019, og som bør føre til øget gennemsigtighed og konkurrence, og over Serbien og Montenegros bestræbelser på at modernisere sin lovgivning om offentlige indkøb i overensstemmelse med EU's krav.

Der gøres generelt fremskridt inden for regional integration, navnlig med undertegnelsen af en regional roamingaftale i april 2019, der har til formål at etablere en roamingfri region på tværs af Vestbalkan inden 2021, hvilket bør bane vejen for en reduktion af telekommunikationsudgifterne i regionen.

³⁶ Denne betegnelse indebærer ingen stillingtagen til Kosovos status, og den er i overensstemmelse med UNSCR 1244/1999 og Den Internationale Domstols udtalelse om Kosovos uafhængighedserklæring.

6. ØKONOMISKE PARTNERSKABSAFTALER (ØPA'ER) MED LANDE I AFRIKA, VESTINDIEN OG STILLEHAVET

6.1 Økonomisk partnerskabsaftale med Southern African Development Community (SADC)

2018 var det første år, hvor alle parterne i EU-SADC-ØPA'en³⁷ anvendte aftalen, der har været midlertidigt anvendt for Mozambique siden den 4. februar 2018, fuldt ud. Alle SADC-ØPA-landene er begyndt at gennemføre de aftalte toldnedsættelser.

Den samlede varehandel mellem EU og SADC-ØPA-landene steg med 2,7 % i 2018. Væksten var drevet af en stigning på 5,5 % i EU's import fra SADC-ØPA-lande, og EU's eksport faldt en smule. Handelsbalancen var fortsat positiv for SADC-ØPA-landene. Stigningen i eksporten fra SADC-ØPA-landene skyldtes hovedsagelig en stigning i eksporten af motorkøretøjer fra Sydafrika og diamanter og ædle metaller fra Sydafrika og Lesotho. Eksporten af vin og sukker fra Sydafrika, cashewnødder fra Mozambique, druer fra Namibia og rom fra Eswatini steg også.

Det fælles råd vedtog på sit første møde i februar 2019 aftalens institutionelle opbygning, herunder de institutionelle bestemmelser om bilæggelse af tvister og listen over voldgiftsmænd. Dette vil bidrage til at imødegå udfordringer i forbindelse med gennemførelsen i fremtiden. Det fælles råd skabte også grundlaget for en fælles overvågningsmekanisme og for fuld inddragelse af ikkestatslige aktører i gennemførelsen af aftalen.

I 2018 ophævede Sydafrika forbuddet mod import af fjerkrækød for to ud af otte EU-medlemsstater uden at angive, hvordan landet agter at gå videre med de resterende seks medlemsstater, der stadig er pålagt et forbud. Efter Kommissionens opfattelse bør de resterende importforbud ophæves med det samme. Toldunionen for Det Sydlige Afrika (SACU) anvendte også fortsat beskyttelsesforanstaltninger over for importen af fjerkræprodukter fra EU og importtold på specifikke tekstiler, hvilket EU til stadighed tager op med sine modparter, da EU mener, at disse foranstaltninger er uforenelige med aftalen. Den 14. juni 2019 anmodede EU om konsultationer med SACU om den beskyttelsesforanstaltning, der var pålagt frosne fjerkræprodukter (se afsnit 10.3 for yderligere oplysninger).

Muligheden for at "kumulere oprindelse" mellem SADC-ØPA-landene, som er en af de vigtigste fordele ved aftalen, er endnu ikke blevet aktiveret af ØPA-partnerlandene. Oprindelseskumulation vil gøre det muligt for SADC-ØPA-landene at opfylde oprindelseskravene i fællesskab og dermed styrke de regionale værdikæder. EU opfordrer sine partnere til at gøre fremskridt på dette område.

³⁷ Dette er en aftale mellem EU og seks (ud af 15) medlemmer af Southern African Development Community (SADC): Botswana, Eswatini, Lesotho, Namibia, Sydafrika (som tilsammen udgør Toldunionen for Det Sydlige Afrika, SACU) og Mozambique.

Kvindelige vinproducenter i Sydafrika

Der er blevet fremstillet vin i Sydafrika i mere end tre århundreder. Indtil apartheids ophør var der imidlertid ingen kvalificerede sorte vinproducenter. Unge kvinder er nu ved at bryde denne barriere og anvender ØPA'en (med tildeling af et stort toldkontingent for vin til Sydafrika) til at eksportere deres produkter til EU.

Thokozani Wines er en virksomhed, der har til formål at styrke sortes økonomiske selvstændiggørelse, og virksomheden blev stiftet for 15 år siden af Diemersfontein Wines for at gøre virksomhedens landbrugsmedarbejdere til aktionærer og bidrage til at styrke sortes økonomiske selvstændiggørelse generelt. 85 ud af de 115 ansatte, heraf mange kvinder, er nu aktionærer i Thokozani, og de er omfattet af en mentorordning og tilbydes erhvervsuddannelse og kurser i grundlæggende livsfærdigheder. Thokozani-vinene eksporteres til Nederlandene, Tyskland, Sverige, Danmark og Tjekkiet.

"Eksporten af vin fra Thokozani til EU er steget efter SADC-ØPA'ens ikrafttræden, men vi er nødt til at optrappe indsatsen for at drage fuld fordel heraf. EU's støtte til historisk dårligt stillede producenter er meget kritisk og hilses velkommen."

Denise Stubbs, direktør i Thokozani Wines

6.2 Foreløbig økonomisk partnerskabsaftale med det østlige og sydlige Afrika (ESA)

I 2018 havde den foreløbige ØPA mellem EU og Madagaskar, Mauritius, Seychellerne og Zimbabwe været midlertidigt anvendt i syv år. Comorerne har anvendt aftalen siden den 7. februar 2019. De fire oprindelige ESA-partnere vil gennemføre deres liberaliseringsforpligtelser fuldt ud senest i 2022 i overensstemmelse med de respektive tidsfrister i henhold til aftalen.

I 2018 var den samlede handel mellem EU og ESA4 størst med Madagaskar (1,9 mia. EUR) og Mauritius (1,8 mia. EUR), efterfulgt af Zimbabwe (689 mio. EUR) og Seychellerne (596 mio. EUR). EU's import fra de fire partnere faldt med 3,5 % i 2018. Dette skyldtes hovedsagelig et kraftigt fald i mængden af sukker importeret fra Mauritius og Zimbabwe.

Diversificeringen af eksporten er steget for Madagaskar og Mauritius, men har indtil videre været begrænset for Seychellerne og Zimbabwe.

Efter ESA-partnernes tilkendegivelse af interesse i en uddybning af aftalen til at dække andre områder end handel med varer blev der iværksat en screeningundersøgelse i 2018, som blev afsluttet i maj 2019. Forhandlingerne om en uddybning af aftalen indledes inden udgangen af 2019, og de vil omfatte tjenesteydelser, investeringer og andre handelsrelaterede emner.

6.3 Foreløbig økonomisk partnerskabsaftale med Elfenbenskysten

Den foreløbige ØPA med Elfenbenskysten har fundet midlertidig anvendelse siden september 2016. Det er en selvstændig handelsaftale, som vil blive erstattet af den regionale ØPA mellem EU og Vestafrika, når sidstnævnte træder i kraft. Efter Gambias og Mauretaniens

undertegnelse har 15 ud af 16 vestafrikanske partnere³⁸ nu undertegnet den regionale ØPA mellem EU og Vestafrika.

I 2018 var handelsbalancen positiv for Elfenbenskysten, og EU er fortsat landets vigtigste handelspartner. I 2018 faldt EU-importen fra Elfenbenskysten imidlertid med 5 % som følge af et fald i værdien af rå og forarbejdet kakao og importen af gummi. Kakao og forarbejdede kakaovarer tegnede sig for 64 % af EU's samlede import fra Elfenbenskysten i 2018. EU's eksport til Elfenbenskysten var stabil og bestod hovedsagelig af maskiner og apparater samt mekaniske redskaber, elektriske apparater og motorkøretøjer.

Elfenbenskysten har med støtte fra EU gennemført en undersøgelse for at vurdere indvirkningen af de foreløbige ØPA'er (med Elfenbenskysten og Ghana) på den regionale integration. Vurderingen viste, at de mulige forstyrrelser (f.eks. på grund af EU's liberaliserede råmaterialer i forarbejdede produkter, der omsættes i regionen) kun vil påvirke meget få handlede produkter og lande. Undersøgelsen tilvejebringer også pragmatiske løsninger, der kan mindske risikoen for fordrejning.

I henhold til den foreløbige ØPA begyndte Elfenbenskysten at liberalisere sit marked for EU-import den 1. januar 2019, og der er planlagt yderligere toldnedsættelsesrunder frem til 2029.

6.4 Foreløbig økonomisk partnerskabsaftale (ØPA) med Ghana

Den foreløbige ØPA med Ghana er blevet anvendt midlertidigt siden december 2016 og er stadig i den indledende fase. Ghana har meddelt, at landet vil begynde at liberalisere sit marked for EU-import fra 2020. Ligesom den foreløbige ØPA med Elfenbenskysten vil denne foreløbige ØPA blive erstattet af den regionale ØPA med Vestafrika, når sidstnævnte træder i kraft.

EU's import fra Ghana steg med næsten 50 % i 2018 og nåede op på 3,1 mia. EUR, hovedsagelig som følge af den stigende eksport af mineralsk olie fra Ghana til EU. Den ghanesiske eksport af kakao, aluminium, vegetabiliske fedtstoffer og olier, tunkonserves samt kokosnød og bananer steg også i 2018. EU's eksport til Ghana (hovedsagelig maskiner, mineralolier og kød) faldt en smule i 2018. Handelsbalancen for både landbrugsprodukter og ikke-landbrugsprodukter er positiv for Ghana.

Da Ghana tager skridt til at opfylde sine forpligtelser vedrørende markedsadgang, vil der blive lagt særlig vægt på den indvirkning, som den foreløbige ØPA kan have på Ghanas økonomi med hensyn til handels- og investeringsstrømme, statslige indtægter og bæredygtig udvikling.

6.5 Økonomisk partnerskabsaftale (ØPA) med Centralafrika (Cameroun)

Aftalen, som er åben for tiltrædelse af alle centralafrikanske lande, er blevet midlertidigt anvendt i Cameroun siden august 2014. Cameroun vil liberalisere 80 % af sin import fra EU over 15 år frem til 2029. De første toldnedsættelsesrunder fandt allerede sted i 2016 og 2017. De varer, for hvilke handelen er liberaliseret, er hovedsagelig industrimaskiner og -udstyr, byggematerialer og industrielle mellemprodukter, som ikke fremstilles lokalt, og som anvendes af Camerouns industri.

I 2018 faldt EU's import fra Cameroun med 7 % til 2016-niveauet efter en skarp stigning i 2017. Dette skyldtes et fald i Camerouns eksport af mineralolie, kakaobønner, bananer og

³⁸ Nigeria er det eneste land i Vestafrika, som endnu ikke har undertegnet aftalen.

gummi til EU. Eksporten af aluminium og træ til EU steg i 2018. Handelsbalancen er fortsat positiv for Cameroun. Mineralolie er det største eksportprodukt.

Billigere råmaterialer bidrager til at styrke den lokale produktion og beskæftigelse

La Société Anonyme des Brasseries du Cameroun (SABC) er et bryggeri og producent af læskedrikke i Cameroun. Det er den største private arbejdsgiver i landet og beskæftiger omkring 10 000 personer i hele koncernen og dets datterselskaber. Brasseries du Cameroun har en markedsandel på 75 % af markedet for øl og læskedrikke i Cameroun.

SABC er til dato den største modtager af ØPA-præferencer. Virksomheden importerer en række produkter fra EU, f.eks. større maskiner, der anvendes til aftapning af drikkevarerne, samt ingredienser såsom gær, humle, aromaer og farvestoffer, der anvendes i produktionen.

SABC nyder godt af ØPA-præferencer, men forsøger også i stigende grad at producere og indkøbe lokalt. Virksomheden har et lokalt datterselskab, der producerer flasker, og køber også hele Maïscams (en af landets store agroindustrielle virksomheder) produktion af majs hvert år (10 000 t).

6.6 Økonomisk partnerskabsaftale med Det Caribiske Forum af AVS-Stater (Cariforum)

2018 var det tiende år for midlertidig anvendelse af Cariforumaftalen mellem EU og 14 vestindiske lande. I februar 2019 iværksatte Kommissionen en efterfølgende evaluering af aftalen, som forventes afsluttet i 2020. Resultaterne vil indgå i EU's og Cariforumlandenes fælles revision af aftalen og blive rapporteret til Det Fælles Råd Cariforum-EU ved dettes næste møde.

I 2018 steg den samlede handel mellem EU og Cariforum med 7 % til 9 mia. EUR. EU's import fra Cariforumlandene steg med 11 % til 3,9 mia. EUR som følge af en stigning i importen af mineralolie og kemikalier. EU's import af fisk og krebsdyr, tobak og drikkevarer og spiritus fra Cariforumlandene steg også i 2018, hvorimod importen af sukker og bananer faldt. EU's eksport til Cariforum steg med 4,6 % til 5,1 mia. EUR.

EU har afsat 102 mio. EUR til støtte for regionalt økonomisk samarbejde og integration, herunder udvikling af den private sektor, handelsrelateret kapacitetsopbygning og ØPA-gennemførelse i Vestindien, under den 11. Europæiske Udviklingsfond. Denne støtte omfatter f.eks. minitilskud til små og mellemstore vestindiske virksomheder, der skal hjælpe dem i gang med at eksportere til EU.

I betragtning af Cariforumlandenes særlige interesse i handel med tjenesteydelser med EU nedsatte parterne i 2018 et særligt udvalg for tjenesteydelser.

Endelig blev der også gjort fremskridt i de igangværende forhandlinger om en aftale om geografiske betegnelser i henhold til EU-Cariforum-ØPA'en.

6.7 Økonomisk partnerskabsaftale (ØPA) med Stillehavslændene

2018 var det ottende år for den midlertidige anvendelse af aftalen mellem EU og Papua Ny Guinea. Fiji begyndte at anvende aftalen midlertidigt i juli 2014, og Samoa har anvendt den midlertidigt siden den 31. december 2018.

I 2018 faldt den samlede handel mellem EU og Fiji og Papua Ny Guinea med 9 %. De to stater i Stillehavet havde stadig et handelsoverskud på 700 mio. EUR over for EU.

EU's import af sukker fra Fiji faldt fortsat, hvilket var tilfældet for flere AVS-lande. Eksporten af palmeolie fra Papua Ny Guinea til EU, som er langt den største eksport af landbrugsfødevarer til EU, faldt med 16 %.

Indtil videre er der kun sket en begrænset diversificering af Stillehavslændenes eksport til EU.

Aftalen er åben for tiltrædelse af andre østater i Stillehavet. Samoa tiltrådte i 2018, og procedurerne for Salomonøernes og Tongas tiltrædelse er i gang.

7. HANDEL OG BÆREDYGTIG UDVIKLING: OPDATERING OM DE SENESTE AKTIVITETER

Siden offentliggørelsen af 2018-rapporten fortsatte Kommissionen den mærkbare optrapning af indsatsen og foranstaltningerne til at gennemføre kapitlerne om handel og bæredygtig udvikling i EU's handelsaftaler som opfølgning på sin [15-punktshandlingsplan fra februar 2018](#). Planens overordnede mål er at sikre en mere effektiv og assertiv gennemførelse og håndhævelse af kapitlerne om handel og bæredygtig udvikling. Resultaterne begynder at vise sig, efterhånden som planen gennemføres. De vigtigste initiativer under planens fire overordnede indsatsområder var følgende:

1. Samarbejde (med medlemsstaterne, Europa-Parlamentet og internationale organisationer)

Kommissionen intensiverede samarbejdet med medlemsstaterne. Den særlige ekspertgruppe vedrørende handel og bæredygtig udvikling mødtes fire gange i 2018. Dette blev suppleret af arbejdet i EU-delegationerne og medlemsstaternes ambassader i partnerlandene. Dette bidrog til at fremme synergier med medlemsstaterne om specifikke gennemførelsestiltag såsom et partnerskab med Sverige med henblik på at hjælpe Ecuador med at efterleve forpligtelserne vedrørende handel og bæredygtig udvikling.

Kommissionen fortsatte samarbejdet med Europa-Parlamentet, bl.a. gennem overvågningsgrupper, punkter på dagsordenen for møder i Udvalget om International Handel, tekniske debriefinger og individuelle kontakter. Disse kontakter bidrog bl.a. til at tilvejebringe oplysninger i forbindelse med en række medlemmer af Europa-Parlamentets besøg i Japan i september 2018.

Kommissionen styrkede samarbejdet med internationale organisationer. Kommissionen og Den Internationale Arbejdsorganisation (ILO) gjorde fremskridt i retning af et mere strategisk og fleksibelt samarbejde, navnlig ved at undertegne paraplyprojektet "Trade for Decent Work" i slutningen af 2018. Dette projekt vil støtte foranstaltninger til at forbedre anvendelsen af ILO's grundlæggende konventioner i EU's handelspartnerlande. Kommissionen fortsatte også sit igangværende samarbejde med ILO i en række partnerlande. Med hensyn til miljøet har Kommissionen samarbejdet med de handelspartnerlande, der er omfattet af de multilaterale miljøaftaler, og har støttet gennemførelsen heraf, herunder gennem den særlige samarbejdsaftale med De Forenede Nationers Miljøprogram.

2. Forbedring af civilsamfundets (herunder arbejdsmarkedets parter) mulighed for at spille sin rolle i gennemførelsen

Kommissionen og de enkelte interne rådgivende grupper i EU, som er nedsat i henhold til handelsaftalerne med et kapitel om handel og bæredygtig udvikling, afholdt regelmæssige møder i løbet af året for at informere civilsamfundsrepræsentanter om fremskridt og udfordringer i gennemførelsen af kapitlet om handel og bæredygtig udvikling og høre deres synspunkter og holdninger.

Kommissionen mobiliserede 3 mio. EUR gennem et nyt projekt finansieret af partnerskabsinstrumentet vedrørende fremme af civilsamfundets deltagelse i gennemførelsen af EU's handelsaftaler. Siden november 2018 har projektet ydet logistisk og teknisk støtte til de interne rådgivende grupper i EU og i nogle handelspartnerlande³⁹. Dette projekt fremmer også fælles drøftelser i form af årlige workshopper om handel og bæredygtig udvikling.

Kommissionen rettede også tiltag mod civilsamfundet i de lande, der er omfattet af økonomiske partnerskabsaftaler (ØPA'er), for at øge bevidstheden om aftalerne og fremme inddragelse og debat. I november 2018 afholdt ikkestatslige aktører fra EU og SADC-ØPA-landene det andet møde i civilsamfundsdialogen i Namibia. I april 2019 mødtes det nationale rådgivende civilsamfundsorgan i Elfenbenskysten med begge parter i aftalen. Der fandt også drøftelser sted med Kommissionen og Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg med henblik på at undersøge muligheden for at opbygge en civilsamfundsplatform, der omfatter både det ivorianske og det europæiske civilsamfund.

Et andet vigtigt mål er at øge erhvervslivets deltagelse i gennemførelsen af kapitlerne om handel og bæredygtig udvikling. For at fremme og støtte udbredelsen af virksomhedernes sociale ansvar og ansvarlig forretningsskik iværksatte Kommissionen og Tjenesten for EU's Optræden Udadtil et program til 9 mio. EUR i samarbejde med ILO, Organisationen for Økonomisk Samarbejde og Udvikling (OECD) og FN's Højkommissariat for Menneskerettigheder (OHCHR) gennem [partnerskabsinstrumentet](#)⁴⁰. Dette program vil finansiere outreachaktiviteter og kapacitetsopbygning i Latinamerika og supplere tilsvarende igangværende tiltag i Asien. Kommissionen afholdt også et regionalt arrangement om dette emne i Guatemala med deltagelse af ILO, OECD og en række interessenter fra regionen.

3. Resultater

Kommissionen opstillede prioriteter for bæredygtig udvikling (før gennemførelse og gennemførelse) for hver enkelt partner for at fokusere indsatsen. Disse prioriteter blev delt med medlemsstaterne gennem ekspertgruppen vedrørende handel og bæredygtig udvikling og med civilsamfundet gennem de interne rådgivende grupper. Denne proces er i gang.

Kommissionen skærpede sin overvågning og analyse af overholdelsen af forpligtelserne vedrørende handel og bæredygtig udvikling i nogle handelspartnere, navnlig Peru og Sydkorea. For så vidt angår Peru, samarbejdede Kommissionen intenst med offentlige myndigheder og repræsentanter for civilsamfundet, herunder i forbindelse med en undersøgelsesmission til Lima i oktober 2018. EU og Peru nåede til enighed om håndteringen af de problemer, der giver anledning til bekymring, jf. referatet af mødet i Underudvalget vedrørende Handel og Bæredygtig Udvikling i december 2018⁴¹. For så vidt angår Sydkorea, anmodede Kommissionen i december 2018 om formelle konsultationer under aftalens

³⁹ I øjeblikket Mellemamerika, Colombia-Ecuador-Peru, Cariforum, Georgien, Moldova, SADC og Ukraine.

⁴⁰ https://ec.europa.eu/fpi/what-we-do/partnership-instrument-advancing-eus-core-interests_en.

⁴¹ http://trade.ec.europa.eu/doclib/docs/2019/february/tradoc_157701.pdf.

tvistbilæggelsesordning for handel og bæredygtig udvikling, da EU gennem længere tid har været bekymret over, at Sydkorea ikke har opfyldt sine forpligtelser i henhold til frihandelsaftalen vedrørende multilaterale arbejdsstandarder og -aftaler (se afsnit 10.1 for yderligere oplysninger).

Kommissionen har styrket sine bestræbelser på at støtte partnerlandene i de tidlige faser af gennemførelsen af forpligtelserne vedrørende handel og bæredygtig udvikling. Disse bestræbelser omfattede udarbejdelse af en håndbog vedrørende gennemførelse af kapitlet om handel og bæredygtig udvikling i Ecuador i samarbejde med Sveriges Kommerskollegium. I Vietnam og Singapore var der fokus på at overholde de grundlæggende arbejdsmarkedsprincipper, både gennem arbejdsmarkedsreformer og ved ratificering af grundlæggende ILO-konventioner. Vietnam ratificerede for nylig ILO-konvention nr. 98 og anførte, at landet ville vedtage en ny arbejdsmarkedslov, herunder de grundlæggende arbejdsmarkedsprincipper. I september 2018 ratificerede Mexico ILO-konvention nr. 98 om retten til at organisere sig og føre kollektive forhandlinger og opfylde således en af sine forpligtelser i kapitlet om handel og bæredygtig udvikling i den fremtidige handelsaftale mellem EU og Mexico. I andre aktiviteter var der fokus på udviklingen af den institutionelle struktur i offentlige organer og civilsamfundsstrukturer.

For at mobilisere ressourcer til gennemførelse af forpligtelserne vedrørende handel og bæredygtig udvikling og fremme komplementaritet og synergier gik Kommissionen i gang med at udarbejde en oversigt over alle relevante projekter og nå ud til medlemsstaterne i EU's hovedstæder og deres ambassader i partnerlande.

Efter vedtagelsen af henstillingen om handel og klima i CETA-sammenhæng afholdt Kommissionen den 23. januar 2019 en workshop om handel og klima med deltagelse af civilsamfundet og virksomheder for at drøfte sammenhængen mellem handel og klima og identificere eventuelle yderligere initiativer på området.

Kommissionen indførte styrkede bestemmelser om handel og klima (herunder forpligtelser til at gennemføre Parisaftalen og til at samarbejde og træffe fælles foranstaltninger for at nå målene i FN's rammekonvention om klimaændringer (UNFCCC) i kapitlerne om handel og bæredygtig udvikling i de aftaler, der er indgået med Mexico, Vietnam, Japan og Singapore. Lignende bestemmelser indgår i de igangværende forhandlinger.

EU har gennemført outreachaktiviteter vedrørende cirkulær økonomi i Chile, Colombia, Japan, Mexico, Marokko, Peru og Singapore for at fremme grønne erhvervs- og investeringspartnerskaber og udveksle viden om politikker og bedste praksis for cirkulær økonomi. Disse aktiviteter har bidraget til indarbejdelsen af specifikke bestemmelser om cirkulær økonomi i den moderniserede aftale med Mexico. Desuden er to regionale projekter om plast rettet mod Sydøstasien og Latinamerika blevet finansieret.

4. Åbenhed og kommunikation

Kommissionen arbejder på at forbedre sine websteder om handel og bæredygtig udvikling for at gøre de relevante oplysninger lettere tilgængelige. Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg er i gang med en lignende øvelse i forbindelse med arbejdet i de interne rådgivende grupper.

I oktober 2017 fremsendte en række civilsamfundsorganisationer en skrivelse, hvor de udtrykte bekymring over Perus manglende overholdelse af landets forpligtelser vedrørende handel og bæredygtig udvikling, og Kommissionen deltog efterfølgende i tekniske møder med de peruvianske myndigheder og civilsamfundsaktører. De spørgsmål, der blev rejst i skrivelsen, blev også drøftet på mødet i Underudvalget vedrørende Handel og Bæredygtig Udvikling i december 2018. I marts 2019 underrettede Kommissionen de

civilsamfundsorganisationer, der havde indsendt skrivelsen, om resultatet af det øgede samarbejde med de peruvianske myndigheder om de spørgsmål, der gav anledning til bekymring.

8. HANDEL MED LANDBRUGSFØDEVARER UNDER EU'S HANDELSAFTALER: OPDATERING OM DEN SENESTE UDVIKLING

Udvikling af handelsstrømme

I 2018 steg handelen med landbrugsfødevarer inden for rammerne af EU's præferencehandelsaftaler fortsat i modsætning til EU's samlede handel med landbrugsfødevarer med resten af verden, som faldt en smule. EU's eksport af landbrugsfødevarer under præferenceaftaler steg med 2,2 % (+1 mia. EUR) og bidrog til EU's succesfulde eksport af landbrugsfødevarer. EU's import af landbrugsfødevarer faldt en smule med 0,6 %.

I rapporteringsperioden tegnede EU's handel med landbrugsfødevarer med præferencehandelspartnere sig for 30 % af EU's samlede eksport af landbrugsfødevarer og for 40 % af importen. Med et overskud på 11 mia. EUR bidrog den første generation af handelsaftaler med mere end halvdelen af EU's stigende samlede overskud i handelen med landbrugsfødevarer med resten af verden. Spiritus, vin, pasta og dej var de største bidragydere til væksten i EU's eksport. Samtidig faldt importen af hvede, ubrændt kaffe og sukker.

Eksportvæksten var særlig stor til partnerlande omfattet af anden generation af handelsaftaler (+5 %) og vidtgående og brede frihandelsområder (+11 %). CETA bidrog i sit første fulde gennemførelsesår med en vækstrate på 4 % for eksporten til Canada (særlig høj vækstrate for citrusfrugter, ost og chokolade).

De tre primære eksportdestinationer for EU's eksport af landbrugsfødevarer blandt præferencehandelspartnere var Schweiz, Norge og Canada, der tegnede sig for 12 % af eksporten af landbrugsfødevarer i 2018. Omkring 47 % af eksporten var tilberedte næringsmidler såsom chokolade, modermælkserstatning, pasta (22 %), forarbejdede fødevarer såsom ost og vin (15 %) og andre drikkevarer (9 %).

Franske konfekturvarer finder en sød aftale i Canada

La Confiserie du Roy René er fransk konditor, der siden 1920 er specialiseret i calissons, som er slik fremstillet af kandiseret frugt og mandler. Selskabet vedtog en internationaliseringsstrategi i 2014 ved at drage fordel af EU's handelsaftaler med partnere rundt om i verden.

Virksomheden har allerede fordoblet sin omsætning fra eksport siden 2015, som nu udgør mere end 9 % af dens samlede omsætning.

Ratificeringen af EU's handelsaftale med Canada gør det muligt for konditoreren at tilbyde sine calissons til mere konkurrencedygtige priser på grund af nedsættelsen af handelstarifferne.

De tre vigtigste oprindelseslande for import af landbrugsfødevarer blandt præferencehandelspartnere var Ukraine, Schweiz og Tyrkiet, der tegnede sig for 13 % af EU's samlede import af landbrugsfødevarer. Primærprodukter tegnede sig for størstedelen af EU's import af landbrugsfødevarer (~63 %), hovedsagelig tropiske frugter (18 %), friske og tørrede frugter (13 %) og ubrændt kaffe (5,6 %).

EU's handelsaftaler indeholder bestemmelser om beskyttelse af EU-producenter af følsomme produkter som oksekød, fjerkræ og sukker. Disse produkter er enten helt udelukket fra præferencehandel eller, hvis de kun er delvist udelukket, omfattet af omhyggeligt justerede toldkontingenter. For følsomme frugter og grøntsager anvendes en indgangsprisordning i højsæsonen for høst i EU.

Selv om der ofte rettes kritik mod EU's handelsaftaler under forhandlinger, rummer de et stort potentiale for EU's eksport af landbrugsprodukter. F.eks. er Japan og Sydkorea det næststørste og tredjestørste marked for EU's eksport af svinekød og har et betydeligt vækstpotentiale. Disse markeder udgør 42 % af EU's samlede eksport af svinekød. Eksporten til Sydkorea er vokset siden gennemførelsen af handelsaftalen med yderligere 12 % i 2018, selv om der er indført et forbud mod eksport fra tre EU-medlemsstater på grund af udbrud af afrikansk svinepest.

Følsomme landbrugsprodukter fra EU drager fortsat fordel af handelsaftaler. F.eks. eksporterede EU i 2018 næsten 162 000 t oksekød til præferencepartnerlande, hvilket er en stigning på 20 % i forhold til 2017. Præferencehandelspartnerne modtager to tredjedele af EU's samlede eksport af oksekød, og de vigtigste partnerne er Tyrkiet, Bosnien Hercegovina, Israel og Schweiz. Dette viser, at europæisk oksekød er værdsat på vigtige eksportmarkeder, når handelen ikke hindres af urimelige og uberettigede sundhedsforanstaltninger eller uforholdsmæssig høj importtold.

De europæiske sukkerproducenter klarede sig ligeledes godt i 2018 med en sukkereksport på over 3 mio. t (+48 % i forhold til 2017), et rekordniveau siden 2014. Selv om eksportresultatet for EU-sukker primært blev styrket som følge af gennemførelsen af reformen af EU's sukkerordning, bidrog de bilaterale handelsaftaler også til dette resultat. Egypten var f.eks. det vigtigste eksportmarked for EU-sukker i 2018. Som følge af den eksisterende handelsaftale mellem EU og Egypten har landet importeret mere end 500 000 t EU-sukker til nultold⁴².

Med hensyn til Japan steg EU's eksport af landbrugsfødevarer allerede i 2018 (f.eks. eksport af fjerkrækød +78 %), til dels på grund af det intensiverede samarbejde om at løse en række problemer i forbindelse med sundheds- og plantesundhedsforanstaltninger. Tolden på svinekød og oksekød vil blive fuldstændig fjernet eller reduceret betydeligt over tid⁴³.

Geografiske betegnelser

I 2018 blev der gjort fremskridt med beskyttelsen af EU's geografiske betegnelser i nogle partnerlande, f.eks. gennem registreringen af "Prosciutto di Carpegna" i Canada. Mexico indvilligede i at beskytte en liste over 340 EU-geografiske betegnelser i den moderniserede aftale. I begyndelsen af 2019 vedtog Singapore en ny lov om geografiske betegnelser, som gav EU-rettighedshavere mulighed for at indgive deres ansøgninger inden aftalens ikrafttræden.

Kommissionen iværksatte en undersøgelse af værdien af eksporten af EU's geografiske betegnelser. Denne undersøgelse vil ajourføre en [undersøgelse](#)⁴⁴ fra 2013, som viste, at 20 % af de europæiske geografiske betegnelser blev eksporteret til lande uden for EU, hvilket svarer til en værdi på ca. 11,5 mia. EUR om året.

⁴² Da Egypten ikke har nogen præferencehandelsaftale, anvender landet en toldsats på 20 % for råsukker.

⁴³ Se EU-Japan ØPA, faktablad om kødprodukter: <https://www.eubusinessinjapan.eu/sites/default/files/meat-factsheet.pdf>.

⁴⁴ https://ec.europa.eu/agriculture/newsroom/106_en.

Sundheds- og plantesundhedsforanstaltninger

Sundheds- og plantesundhedsforanstaltninger udgør fortsat betydelige hindringer for EU's eksport af landbrugsfødevarer, og handelsaftaler er vigtige redskaber til at tackle disse hindringer. Der kan undertiden allerede gøres fremskridt under forhandlingerne, efterhånden som handelspartnerne udvikler en bedre forståelse af deres respektive systemer. Dette illustreres bedst af Mexicos godkendelse af eksport af frugt fra visse EU-medlemsstater uden krav om forudgående kontrol⁴⁵. Der blev også gjort fremskridt med hensyn til Japans landsdækkende forbud mod import af fjerkræ, som landet havde pålagt en række EU-medlemsstater som reaktion på udbrud af aviær influenza. Japan ophævede endelig forbuddet mod import af fjerkræprodukter fra 27 medlemsstater. Vietnam tillod desuden import af oksekød fra yderligere to EU-medlemsstater.

Der er dog stadig en række problematiske spørgsmål. Det sydkoreanske marked er stadig lukket for europæisk oksekød, og der blev kun gjort få fremskridt i 2018 i behandlingen af medlemsstaternes ansøgninger, hvoraf nogle har været under behandling siden 2014. Situationen er den samme i forhold til andre EU-handelspartnerlande såsom Colombia og Peru. EU bruger enhver lejlighed til at rejse spørgsmålet om ubegrundet manglende markedsadgang for europæisk oksekød.

Et andet vigtigt problem er, at flere handelspartnere stadig ikke anerkender princippet om regionalisering og EU's regionaliseringsforanstaltninger. Dette er et vigtigt aspekt, hvis de europæiske landbrugere skal kunne drage fuld fordel af EU's handelsaftaler, navnlig i fjerkræ- og svinekødssektoren. Desuden indførte 16 lande, herunder Japan, Sydkorea og Mexico, som reaktion på udbruddet af afrikansk svinepest hos belgiske vildsvin i 2018, landsdækkende importforbud, der berørte flere andre EU-medlemsstater. EU har anmodet disse lande om at ophæve restriktionerne, som er i strid med internationale standarder og principper.

EU er langt den største eksportør af svinekød i verden. Forekomsten af afrikansk svinepest hos vildsvin og tamsvin i nogle EU-medlemsstater havde imidlertid stor indvirkning på EU's svineproducenter, da mange handelspartnere har indført landsdækkende forbud mod import fra de berørte EU-medlemsstater. Disse handelsrestriktioner er ikke i overensstemmelse med WTO's bestemmelser, der er ubegrundede ud fra et risikosynspunkt og unødvendige, fordi EU's kontrolforanstaltninger er effektive med hensyn til at forhindre overførsel af sygdommen gennem handel. Indtil videre tegner de berørte EU-medlemsstater sig for omkring 18 % af EU's eksport af svinekød inden udbruddene, og det har været muligt at kompensere. Det vil dog være vanskeligt at kompensere for udbrud i de store svinekødsproducerende EU-medlemsstater, hvis de store samhandelspartnere ikke ændrer deres importpolitik.

Dyrevelfærd

I 2018 vedtog Kommissionen en [rapport til Europa Parlamentet og Rådet](#) om virkningerne af internationale dyrevelfærdsaktiviteter på europæiske husdyrproducenters konkurrenceevne i en globaliseret verden⁴⁶. Rapporten giver et overblik over Kommissionens samarbejde om at fremme dyrevelfærd på internationalt plan. Den konkluderede, at fremme af EU's standarder for dyrevelfærd på globalt plan bidrager til det langsigtede mål om at forbedre dyrevelfærden i verden og reducere urimelig handelspraksis. Rapporten bekræftede den vigtige rolle, som

⁴⁵ Forudgående kontrol henviser til et krav fra nogle handelspartnere om at få deres inspektører udstationeret i eksportlandet for at kontrollere forsendelsen inden afsendelse. Omkostningerne betales normalt af eksportøren, hvilket ofte gør det urentabelt at handle. I den moderniserede aftale forpligtede Mexico sig til ikke længere at anmode om forudgående kontrol for EU-forsendelser.

⁴⁶ COM(2018) 42 final af 26.1.2018.

internationalt samarbejde om dyrevelfærd spiller, bl.a. i forbindelse med præferencehandelsaftaler.

Promovering af landbrugsfødevarer

For at hjælpe EU-virksomheder med at drage fordel af eksportmulighederne i henhold til EU's handelsaftaler i landbrugsfødevarer sektoren er der blevet afsat 179 mio. EUR i EU-budgettet til promovering af EU-produkter, herunder i Canada, Colombia, Mexico og Sydkorea. Programmerne omfatter en bred vifte af emner fra generelle kampagner om sunde spisevaner til bestemte markedssektorer. De salgsfremmende aktiviteter omfatter også tilrettelæggelse af seminarer (f.eks. i Sydkorea) med det formål at fremme EU's høje sundheds- og plantesundhedsstandarder, geografiske betegnelser eller økologisk landbrug.

Job og handel med landbrugsfødevarer

Kommissionen har på sin dataportal for landbrugsøkonomisk modellering (DataM) offentliggjort et [interaktivt værktøj](#)⁴⁷ til at beregne antallet af job, der skabes som følge af handel med landbrugsfødevarer i EU. Dette værktøj er tilgængeligt for offentligheden og vil bidrage til at fastslå sammenhængen mellem eksport af landbrugsfødevarer og job i de forskellige økonomiske sektorer.

9. IGANGVÆRENDE ARBEJDE PÅ SPECIFIKKE OMRÅDER

9.1 Små og mellemstore virksomheder (SMV)

Selv om de nøjagtige statistikker om SMV'ers deltagelse i EU's handel ikke er tilgængelige for Kommissionen⁴⁸, viser forskning, at de spiller en stigende rolle i international handel. Ifølge en [undersøgelse foretaget af Generaldirektoratet for Handels cheføkonom i 2016](#)⁴⁹ tegnede SMV'erne sig for ca. 30 % af EU's eksport af varer til resten af verden, og 86 % af alle EU-eksportører var SMV'er⁵⁰. I perioden 2012-2016 steg værdien af SMV'ernes eksport med næsten 20 %, hvilket er en smule mere end den samlede merværdi, som SMV'erne tilførte EU's økonomi. I 2016 tegnede SMV'er sig for 80 % af al import til EU fra lande uden for EU, hvilket udgør 38 % af den samlede værdi af EU's import.

Omkostningerne ved at trænge ind på nye markeder vejer tungere på SMV'er end på store virksomheder. Det er f.eks. ikke let for nogen virksomhed at overvinde handels- og investeringshindringer, men det kan være en uoverstigelig udfordring for SMV'er. I EU's handelspolitik tages der hensyn til SMV'ernes særlige behov, navnlig ved at øge gennemsigtigheden og gøre oplysninger om handelsaftaler mere brugervenlige og tilgængelige.

Med henblik på at skabe et mere SMV-venligt handelsklima er Kommissionen ved at udarbejde en vejledning om, hvordan handelsaftaler fungerer, f.eks. for så vidt angår:

⁴⁷ <https://data.jrc.ec.europa.eu/collection/datam>

⁴⁸ EU-medlemsstaterne er ikke forpligtet til at tilvejebringe import- og eksportdata efter virksomhedsstørrelse.

⁴⁹ https://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php/International_trade_in_goods_by_enterprise_size.

⁵⁰ Ifølge andre kilder er antallet af SMV'er større, da Eurostats statistikker indeholder en kategori af virksomheder af "ukendt" størrelse. Det anslås i en rapport udarbejdet af Generaldirektoratet for Handels cheføkonom, at mindst 619 000 SMV'er eksporterede til lande uden for EU i 2012 (http://trade.ec.europa.eu/doclib/docs/2015/april/tradoc_153348.pdf).

- oprindelsesregler
- offentlige udbud
- beskyttelse af intellektuel ejendomsret
- anerkendelse af internationale standarder
- anerkendelse af erhvervskvalifikationer
- visumlempelse.

Et fælles regelsæt for international handel ville være den bedste løsning til at skabe lige vilkår for SMV'er, men de multilaterale foranstaltninger skrider kun meget langsomt frem. Derfor er handelsaftaler et vigtigt værktøj til at hjælpe SMV'er med at deltage i international handel.

Siden offentliggørelsen af meddelelsen om [handel for alle](#) har EU medtaget bestemmelser om SMV'er i alle nye handelsaftaler og foreslår, at der indsættes et særligt kapitel om SMV'er for at sikre, at hele aftalen fungerer bedre for SMV'er. Dette kapitel omfatter typisk EU's og partnerlandenes forpligtelser til at oplyse om indholdet af den pågældende handelsaftale på et særligt websted med en database, der kan søges i via toldposition, med oplysninger om told, importkrav, oprindelsesregler osv. Desuden indeholder kapitlet bestemmelser om et SMV-kontaktpunkt på hver side for at lette det bilaterale samarbejde på regeringsniveau og samarbejdet med de udvalg, der er nedsat i henhold til aftalen, for at sikre, at der tages tilstrækkeligt hensyn til SMV'ernes behov. Desuden forhandler Kommissionen forenklede og lignende regler i nye handelsaftaler og i moderniseringsprocessen, f.eks. med hensyn til oprindelsesregler.

Den økonomiske partnerskabsaftale mellem EU og Japan er den første aftale, der omfatter et særligt [kapitel om SMV'er](#)⁵¹. Forhandlingerne om SMV-kapitlerne blev også afsluttet på teknisk plan med Mexico og Mercosur i 2018. Der er forhandlinger i gang med Indonesien, Australien, New Zealand, Chile og Tunesien. Selv om CETA ikke indeholder et særskilt kapitel om SMV'er, nåede EU og Canada til enighed om en særlig "[SMV-henstilling](#)"⁵² den 26. september 2018. Ifølge henstillingen skal begge parter give oplysninger om markedsadgang og oprette SMV-kontaktpunkter.

Kommissionen, EU-medlemsstaterne og erhvervssammenslutninger arbejder fortsat på at øge bevidstheden om de muligheder, som EU's handelsaftaler giver. Kommissionen oplyser om præferencehandelsaftaler på sit [websted](#). Et nyligt eksempel er det SMV-specifikke websted om den [økonomiske partnerskabsaftale mellem EU og Japan](#)⁵³. I overensstemmelse med sine forpligtelser i henhold til SMV-kapitlet har Japans udenrigsministerium også offentliggjort oplysninger på sit [websted](#). EU's [markedsadgangsdatabase](#)⁵⁴ indeholder desuden oplysninger til SMV'er, som ønsker at eksportere fra EU, og [helpdesken for handel](#)⁵⁵ oplyser om forhold, der er relevante for importører til EU. Kommissionen er i færd med at udvikle en ny "one-stop-shop"-webportal, der skal levere bedre tjenester til SMV'er.

⁵¹ http://trade.ec.europa.eu/doclib/docs/2018/august/tradoc_157228.pdf#page=503.

⁵² http://trade.ec.europa.eu/doclib/docs/2018/september/tradoc_157417.pdf

⁵³ <http://ec.europa.eu/trade/policy/in-focus/eu-japan-economic-partnership-agreement/>.

⁵⁴ <https://madb.europa.eu/madb/>.

⁵⁵ <https://trade.ec.europa.eu/tradehelp/>.

Tysk fabrikant øger sin eksport til hele verden

Handelsaftalen mellem EU og Sydafrika trådte i kraft i 2000. Den har gjort det muligt for en lille maskinfabrikant i den tyske region Schwaben at drage fordel af nye eksportmuligheder, fremme beskæftigelsen og dele teknologisk innovation med sine handelspartnere.

AERO-LIFT eksporterer vakuumløftere til Sydafrika, lige fra komponenter til hele maskiner. Disse anvendes f.eks. i industrien til løft af tungt materiale. Siden indgåelsen af handelsaftalen er eksportværdien for én varetype alene steget fra 15 000 EUR til 100 000 EUR. Virksomheden nyder samtidig godt af reducerede told- og administrationsomkostninger på ca. 5 % af produktets værdi.

"Uden en handelsaftale ville vi ikke være i Sydafrika", siger Tobias Pauli, administrerende direktør i AERO-LIFT Vakuumtechnik GmbH, en lille familievirksomhed fra Binsdorf i Schwaben.

9.2 Tjenesteydelser

Åbning af handelen med tjenesteydelser handler om at gøre noget ved de kvantitative og diskriminerende restriktioner i national lovgivning. Forhandlingerne på dette område skal sikre, at EU-leverandører af tjenesteydelser kan levere tjenesteydelser på udenlandske markeder og ikke forskelsbehandles i forhold til andre virksomheder i samme sektor.

Alle den nye generation af handelsaftaler og aftaler om vidtgående og brede frihandelsområder indeholder bestemmelser om tjenesteydelser, der bidrager til at etablere og styrke en lovgivningsramme, som forenkler leveringen af tjenesteydelser og samtidig beskytter forbrugerne. Blandt de eksisterende aftaler, der er indgået med landene i Afrika, Vestindien og Stillehavet, er det kun den økonomiske partnerskabsaftale (ØPA) med Vestindien, der omfatter tjenesteydelser, mens andre økonomiske partnerskabsaftaler har revisionsklausuler med henblik på forhandlinger på et senere tidspunkt.

Der er gjort betydelige fremskridt i de nyligt forhandlede aftaler (f.eks. i aftalerne med Japan og Mexico), da de omfatter avancerede bestemmelser om både tjenesteydelser og digital handel. I de aftaler, der forhandles i øjeblikket (f.eks. aftalerne med Australien og New Zealand), forventes det at bygge videre på disse ambitiøse bestemmelser.

Den økonomiske partnerskabsaftale mellem EU og Japan omfatter omfattende forpligtelser vedrørende tjenesteydelser og investeringer baseret på en fuldstændig negativliste (dvs. parterne har kun anført de sektorer på listen, som de fuldstændig udelukker, eller som er pålagt begrænsninger). Aftalen indeholder også vigtige lovgivningsmæssige bestemmelser, der går videre end Verdenshandelsorganisationens almindelige overenskomst om handel med tjenesteydelser (GATS). Disse yderligere forbedringer vil gøre det lettere for EU-virksomheder, der ønsker at komme ind på det japanske marked, men også for de virksomheder, der allerede er aktive på det japanske marked, at få de nødvendige licenser eller tilladelser hurtigt. Desuden udgør aftalen med Japan en ramme for et tættere reguleringssamarbejde inden for finansielle tjenesteydelser og har ført til en forståelse vedrørende mobilitet for fysiske personer i forretningsøjemed.

Et andet godt eksempel er det indføjede kapitel om digital handel i moderne handelsaftaler. Problemstillinger vedrørende digital handel er tidligere blevet behandlet i aftaler, men der blev indføjet mere omfattende bestemmelser i aftalen mellem EU og Canada (CETA), og den økonomiske partnerskabsaftale mellem EU og Japan indeholdt yderligere forbedringer. I

forbindelse med de nyligt afsluttede forhandlinger med Mexico blev der fastsat bestemmelser for alle sektorer omfattet af aftalen, der imødegår den digitale økonomis udfordringer og er en forudsætning for en velfungerende onlinehandel med varer og tjenesteydelser. Denne aftale indeholder bestemmelser om forbud mod told på elektroniske overførsler eller obligatorisk offentliggørelse af kildekode og tillidsfremmende bestemmelser, f.eks. om elektroniske tillidstjenester, elektroniske kontrakter, spam og forbrugerbeskyttelse.

Det er ikke let at kvantificere handelsaftalernes indvirkning på EU's handel med tjenesteydelser med tredjelande, men tilgængelige data viser en stigning i EU's eksport af tjenesteydelser. F.eks. steg eksporten af tjenesteydelser til Sydkorea og Chile med henholdsvis 7 % og 17 % mellem 2016 og 2017, og eksporten til Canada steg med 7 % i samme periode. Desuden nåede handelen med tjenesteydelser i 2017 op på næsten 35 % af den samlede handelsværdi mellem EU og Canada, mere end 50 % for EU-Cariforum og næsten 65 % for EU-Panama (gennemsnittet for EU-Mellemamerika er på ca. 30 %).

9.3 Den økonomiske partnerskabsaftale mellem EU og Japan – forberedende arbejde⁵⁶

Den økonomiske partnerskabsaftale mellem EU og Japan trådte i kraft den 1. februar 2019. Som led i forberedelsen af anvendelsen af denne vigtige nye handelsaftale udarbejdede Kommissionen i 2018 informationsmateriale til de enkelte EU-medlemsstater, erhvervslivet og den brede offentlighed, herunder generelle beskrivelser af aftalens indhold, skræddersyet infografik til de enkelte EU-medlemsstater og en række vejledende dokumenter om toldanliggender og indvirkningen på landbrugsområdet. Praktiske oplysninger, der er særligt relevante for SMV'er, er blevet indført i EU's [markedsadgangsdatabase](#). Kommissionen deltog i en lang række oplysningsarrangementer for at støtte EU-medlemsstaternes kommunikationsaktiviteter.

Desuden har [Centret for Industrielt Samarbejde mellem EU og Japan](#)⁵⁷ (en EU-Japan-samfinansieret platform) etableret en [helpdesk til støtte for gennemførelsen af aftalen](#). Helpdesken er et praktisk redskab, der især er rettet mod SMV'er. Den modtager individuelle forespørgsler om aftalen og giver SMV'er adgang til forskellige supplerende informationskilder og andre gratis tjenester. Centret organiserer uddannelseswebinarer om specifikke emner og offentliggør også regelmæssigt sektorspecifikt informationsmateriale ("faktablade") med oplysninger om ændringer og eksportmuligheder som følge af den økonomiske partnerskabsaftale mellem EU og Japan. Helpdesken er tæt forbundet med centrets andre aktiviteter såsom helpdesken for offentlige indkøb eller helpdesken for intellektuel ejendomsret.

Før aftalen trådte i kraft, samarbejdede EU og Japan om at færdiggøre den administrative struktur, der er nødvendig for gennemførelsen af aftalen. Det omfattede:

- udveksling af oplysninger om den indledende procedure for forvaltning af toldkontingenter
- godkendelsesprocedurer for en række økonomiske fremgangsmåder for at lette eksporten af EU-vine
- visse tekniske aspekter vedrørende toldkravene i forbindelse med indrømmelse af toldpræferencer (f.eks. behandling af fortrolige forretningsoplysninger)

⁵⁶ Se afsnittet vedrørende den [økonomiske partnerskabsaftale mellem EU og Japan](#) på Kommissionens websted.

⁵⁷ <https://www.eu-japan.eu/>.

- etablering af forvaltningsstrukturer til gennemførelse af kapitlet om handel og bæredygtig udvikling
- udvikling af procedureregler og andre regler, der er nødvendige for, at de blandede udvalg og tvistbilæggelsessystemet i henhold til aftalen kan fungere.

Der arbejdes fortsat med nogle af ovennævnte aspekter og med andre centrale spørgsmål for at styrke det økonomiske partnerskab mellem EU og Japan.

Bord Bia, Irish Food Board (Irland)

Bord Bia, Irish Food Board, modtog støtte til promovning af oksekød fra EU inden for rammerne af et projekt på 3,7 mio. EUR samfinansieret af EU med 80 %⁵⁸. Bord Bia deltog i perioden 2017-2019 i flere kampagner med henblik på at fremhæve EU's høje standarder for fødevarer sikkerhed, kvalitet og bæredygtighed i Japan.

"Det forhold, at vi har modtaget støtte til at gennemføre denne EU-kampagne, er en anerkendelse af Irland som et eksportland med en stærk tradition for at promovere og levere bæredygtigt produceret oksekød af høj kvalitet. Dette program gør det muligt for os at udvide vores aktiviteter på et tidspunkt, hvor diversificering til internationale markeder aldrig har været vigtigere... denne kampagne giver os mulighed for at gøre begge dele til gavn for irske og europæiske producenter."

Tara McCarthy, CEA, Bord Bia

9.4 Forbedring af anvendelsen af EU's handelsaftaler

Virksomhederne i EU og partnerlande kan kun høste fordelene af EU's handelsaftaler, hvis de har relevante oplysninger om indholdet af disse aftaler og forstår, hvordan de kan drage fordel heraf i praksis. Som opfølgning på de aktiviteter, der er beskrevet i den foregående rapport, intensiverede Kommissionen i 2018 sine bestræbelser på at øge bevidstheden om EU's handelsaftaler og fremme deres anvendelse.

Kommissionen har bl.a. fremskyndet arbejdet med en onlineportal, som vil sikre eksportører og importører i EU et fælles adgangspunkt. Denne portal vil gøre det lettere for virksomheder, navnlig små og mellemstore virksomheder, at forstå kravene vedrørende markedsadgang i partnerlande (i alt over 120 eksportdestinationer) og på EU-markedet. Takket være den planlagte integration af to databaser, markedsadgangsdata-basen og helpdesken for handel vil virksomhederne få bedre adgang til oplysninger om de toldpræferencer og lovkrav, der gælder for deres produkter i henhold til en bestemt handelsaftale, og om oprindelsesreglerne. Den nye portal vil omfatte oplysninger om de første handelsaftaler og vil blive gradvis udvidet over tid.

I 2018 styrkede Kommissionen desuden sit samarbejde med [Enterprise Europe-netværket \(EEN\)](#)⁵⁹ og handelsfremmende organisationer i EU-medlemsstaterne for at nå ud til små og

⁵⁸ Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 1144/2014 af 22. oktober 2014 om oplysningskampagner og salg fremstød for landbrugsprodukter gennemført i det indre marked og i tredjelande og om ophævelse af Rådets forordning (EF) nr. 3/2008.

⁵⁹ Netværket, der er samfinansieret af EU's [COSME-program](#), er aktivt i over 60 lande og samler 3 000 eksperter fra 600 medlemsorganisationer. Dets formål er at støtte små og mellemstore virksomheders internationale aktiviteter.

mellemstore virksomheder og målrette sine oplysningskampagner mere effektivt. Kommissionen har nedsat en ny EEN-arbejdsgruppe om gennemførelse af frihandelsaftaler, som har udarbejdet informationsmateriale om handelsaftaler. Netværket vil udpege handelsaftalekontakter og afholde kurser for EEN-partnere i alle EU-medlemsstaterne om promovering af fordelene ved handelsaftaler blandt europæiske virksomheder.

10. RETSHÅNDHÆVELSE

Siden offentliggørelsen af rapporten fra 2018 har EU gjort brug af de tvistbilægelsesmekanismer, der er etableret i henhold til aftalerne med Sydkorea, Ukraine og Toldunionen for Det Sydlige Afrika. I det følgende redegøres for situationen med hensyn til disse tvister pr. august 2019. Desuden anmodede EU den 2. april 2019 om WTO-konsultationer⁶⁰ med Tyrkiet på baggrund af de foranstaltninger, som Tyrkiet har indført, der fører til en gradvis tvungen lokalisering i Tyrkiet af produktionen af en væsentlig del af de lægemidler, der eksporteres til Tyrkiet. Disse foranstaltninger synes også at være i strid med Tyrkiets forpligtelser i henhold til toldunionen. Sagen er endnu ikke afsluttet.

Kommissionen overvåger nøje gennemførelsen af EU's handelsaftaler og vil overveje at anvende retshåndhævelse, navnlig i sager af stor økonomisk og systemisk betydning. EU's præferencehandelsaftaler indeholder bestemmelser om håndfast håndhævelse af forpligtelser med henblik på at sikre en effektiv og rettidig bilæggelse af tvister, herunder om spørgsmål, der ikke er omfattet af WTO-overenskomsten (f.eks. tvisten med Sydkorea om arbejdstagerrettigheder). Hvis den pågældende foranstaltning synes at være i strid med både WTO-overenskomsten og en gældende handelsaftale mellem EU og partnerlandet, er WTO fortsat en velafprøvet og gennemsigtig tvistbilægelsesordning og det foretrukne valg, der sikrer en sammenhængende fortolkning af de relevante forpligtelser.

10.1 Tvistbilæggelse med Sydkorea

I henhold til kapitlet om handel og bæredygtig udvikling i frihandelsaftalen mellem EU og Sydkorea har Sydkorea forpligtet sig til at respektere Den Internationale Arbejdsorganisations (ILO) grundlæggende rettigheder, navnlig foreningsfriheden og retten til kollektive forhandlinger, og gennemføre dem i deres love og praksis. Desuden har Sydkorea forpligtet sig til at fortsætte indsatsen for at få ratificeret de resterende ILO-konventioner⁶¹.

Da der ikke blev gjort fremskridt, besluttede EU den 17. december 2018 at anmode om konsultationer⁶² med Sydkorea inden for rammerne af den bilaterale tvistbilægelsesordning. På grund af den utilstrækkelige indsats for at få ratificeret den pågældende ILO-konvention anmodede EU om nedsættelse af et panel⁶³ den 2. juli 2019.

10.2 Tvistbilæggelse med Ukraine

I januar 2019 besluttede EU at anmode om konsultationer med Ukraine om ukrainske eksportrestriktioner på træ inden for rammerne af den bilaterale tvistbilægelsesordning, der

⁶⁰ http://trade.ec.europa.eu/doclib/docs/2019/april/tradoc_157821.pdf.

⁶¹ Konvention 87 om foreningsfrihed, konvention 98 om retten til at organisere sig og føre kollektive forhandlinger, konvention 29 om tvangsarbejde og konvention 105 om afskaffelse af tvangsarbejde.

⁶² http://trade.ec.europa.eu/doclib/docs/2018/december/tradoc_157586.pdf.

⁶³ http://trade.ec.europa.eu/doclib/docs/2019/july/tradoc_157992.pdf.

er fastsat i associeringsaftalen mellem EU og Ukraine. Eksportrestriktionen omfattede oprindeligt træ og savskåret træ af ti arter, og den er siden 2015 blevet udvidet til at omfatte alt uforarbejdet træ (herunder fyrretræ siden 2017).

EU havde ved mange lejligheder rejst spørgsmålet med Ukraine, da eksportrestriktionen er uforenelig med associeringsaftalen. Der blev afholdt konsultationer i februar 2019, men problemet blev ikke løst. I juni 2019 besluttede EU derfor at anmode om nedsættelse af et voldgiftspanel⁶⁴, som skulle undersøge sagen og træffe afgørelse herom.

10.3 Twistbilæggelse med Toldunionen for Det Sydlige Afrika

Den 14. juni 2019 anmodede EU om konsultationer⁶⁵ med Toldunionen for Det Sydlige Afrika (SACU) i henhold til bestemmelserne om tvistforebyggelse og -bilæggelse i den økonomiske partnerskabsaftale mellem EU og SADC (EU-SADC-ØPA). Anmodningen vedrørte de beskyttelsesforanstaltninger, der var indført over for frosne kyllingeudskæringer med ben, som blev eksporteret fra EU. EU mener, at SACU indførte foranstaltningen i strid med principperne og reglerne i EU-SADC-ØPA'en.

EU har gentagne gange givet udtryk for bekymring over for SACU på forskellige niveauer og ved forskellige lejligheder. Da EU's bekymringer ikke er blevet imødegået på tilfredsstillende vis, besluttede EU at optrappe samarbejdet med SACU ved at anmode om konsultationer, som skal afholdes senest 40 dage efter meddelelsen om anmodningen.

11. KONKLUSIONER

I 2018 havde EU's præferencehandelsaftaler fortsat handelsfremmende virkninger, selv om væksten i den globale handel aftog, og protektionismen var stigende. Ud over den fuldstændige eller delvise afskaffelse af told bidrager aftalerne fortsat til at udvikle et regelbaseret handelssystem, og de har forbedret markedsadgangen for EU-produkter og -investeringer i partnerlandene. De bidrager også til økonomisk diversificering og vækst i partnerudviklingslandene. Andre positive virkninger af EU's handelsaftaler omfattede øget retssikkerhed på områder som handel med tjenesteydelser og offentlige indkøb samt bedre beskyttelse af centrale EU-interesser såsom intellektuelle ejendomsrettigheder, herunder geografiske betegnelser.

Desuden er den nye generation af præferencehandelsaftaler også et vigtigt instrument til fremme af europæiske værdier vedrørende arbejdstagerrettigheder og miljøbeskyttelse, herunder klimaændringer.

Der var samtidig stadig mange handelshindringer, som står i vejen for udnyttelsen af mulighederne i EU's handelsaftaler, og i 2018 kom der nye hindringer. EU vil fortsat tage de nødvendige skridt til at fjerne disse hindringer, herunder anvende bilaterale eller multilaterale håndhævelsesværktøjer, hvor det er relevant.

Kommissionen vil som led i sin indsats for at forbedre gennemsigtigheden og ansvarligheden fortsat rapportere årligt om gennemførelsen af EU's præferencehandelsaftaler med lande uden for EU.

⁶⁴ <http://trade.ec.europa.eu/doclib/press/index.cfm?id=2034>.

⁶⁵ <http://trade.ec.europa.eu/doclib/press/index.cfm?id=2031>.

BILAG 1: PRÆFERENCEUDNYTTTELSESGRAD FOR EU'S IMPORT

Eksportland	2015	2016	2017	2018
"Ny generation" af frihandelsaftaler				
Colombia	97 %	97 %	97 %	98 %
Costa Rica	96 %	97 %	96 %	96 %
Ecuador	89 %	88 %	97 %	99 %
El Salvador	82 %	74 %	90 %	91 %
Guatemala	95 %	95 %	93 %	97 %
Honduras	91 %	92 %	92 %	91 %
Nicaragua	94 %	94 %	93 %	88 %
Panama	70 %	61 %	82 %	82 %
Peru	98 %	97 %	96 %	96 %
Sydkorea	85 %	87 %	88 %	88 %
Canada			28.7 %	49.6 %
DCFTA'er				
Georgien	83 %	80 %	77 %	76 %
Moldova	91 %	88 %	85 %	85 %
Ukraine	87 %	89 %	87 %	80 %
"Første generation" af frihandelsaftaler				
Middelhavspartnere				
Algeriet	97 %	95 %	97 %	96 %
Egypten	95 %	96 %	97 %	96 %
Israel	89 %	90 %	91 %	90 %
Jordan	68 %	79 %	75 %	76 %
Libanon	76 %	71 %	70 %	74 %
Marokko	97 %	97 %	97 %	98 %
De besatte palæstinensiske områder	78 %	81 %	77 %	65 %
Tunesien	95 %	96 %	94 %	93 %
Det vestlige Balkan				
Albanien	87 %	86 %	86 %	84 %
Bosnien-Hercegovina	93 %	94 %	94 %	94 %
Nordmakedonien	97 %	95 %	94 %	92 %
Kosovo	85 %	89 %	92 %	92 %
Montenegro	81 %	83 %	90 %	73 %
Serbien	93 %	90 %	92 %	91 %
Latinamerikanske partnere				
Chile	95 %	95 %	96 %	94 %
Mexico	52 %	58 %	70 %	74 %
EFTA-stater				
Norge	71 %	66 %	69 %	69 %
Schweiz	86 %	83 %	85 %	85 %
Økonomiske partnerskabsaftaler (ØPA'er)				
Cariforum (gennemsnit)	91 %	92 %	91 %	86 %
SADC (gennemsnit)	87 %	83 %	82 %	88 %
ESA (gennemsnit)	97 %	97 %	96 %	96 %
Elfenbenskysten	99 %	98 %	98 %	98 %
Ghana	98 %	98 %	96 %	99 %
Centralafrika (Cameroun)	91 %	97 %	99 %	98 %
Stillehavsområdet (gennemsnit)	92 %	99 %	81 %	

Kilde: Eurostat

BILAG 2: PRÆFERENCEUDNYTTTELSESGRAD FOR EU'S EKSPORT⁶⁶

Importland	2015	2016	2017	2018
"Ny generation" af frihandelsaftaler				
Colombia	63 %	71 %	70 %	72 %
Peru	28 %	47 %	52 %	56 %
Costa Rica	n/a	38 %	n/a	59 %
El Salvador	21 %	26 %	27 %	33 %
Guatemala	21 %	32 %	31 %	33 %
Honduras	40 %	56 %	55 %	55 %
Ecuador	n/a	n/a	57 %	68 %
Sydkorea	68 %	71 %	74 %	81 %
Canada	n/a	n/a	n/a	37 %
DCFTA'er				
Georgien	72 %	81 %	83 %	83 %
Ukraine	n/a	n/a	70 %	74 %
"Første generation" af frihandelsaftaler				
Middelhavspartnere				
Tyrkiet	n/a	95 %	94 %	90 %
Egypten	36 %	66 %	64 %	67 %
Israel	n/a	89 %	86 %	n/a
Libanon	74 %	74 %	58 %	n/a
Marokko	n/a	76 %	77 %	77 %
Jordan	n/a	78 %	72 %	76 %
Det vestlige Balkan				
Albanien	77 %	80 %	78 %	80 %
Bosnien-Hercegovina	91 %	88 %	88 %	86 %
Nordmakedonien	n/a	90 %	89 %	n/a
Kosovo	n/a	44 %	60 %	66 %
Montenegro	86 %	85 %	86 %	86 %
Serbien	89 %	91 %	91 %	90 %
Latinamerikanske partnere				
Chile	77 %	87 %	88 %	85 %
Mexico	76 %	76 %	75 %	70 %
EFTA-stater				
Schweiz	79 %	79 %	78 %	77 %
Økonomiske partnerskabsaftaler (ØPA'er)				
Den Dominikanske Republik	46 %	49 %	62 %	58 %
Mauritius	n/a	n/a	n/a	28 %
Sydafrika	60 %	63 %	60 %	64 %

Kilder: Partnerlande

⁶⁶ Der er forskelle mellem nogle af de data, der er anført i denne rapport og i de to foregående udgaver, vedrørende præferenceudnyttelsesgraden for EU's eksport til visse handelspartnerlande for årene 2015, 2016 og 2017. Hvis dette er tilfældet, har Kommissionen modtaget ajourførte data fra det pågældende partnerland og justeret tallet.